

Oslo kommune

Munchmuseet

MUNCH
MUSEET

ÅRSBERETNING 2018

Innhold

LEDERENS BERETNING	4
1. ANSVARSOMRÅDE	7
2. MÅLOPPNÅELSE, RESULTATER OG RISIKOVURDERING.....	9
2.1.a Situasjonsbeskrivelse	9
2.1.b Måloppnåelse	41
2.1.c Risikostyring og internkontroll	41
3. SAMMENLIGNING AV BUDSJETT OG REGNSKAP	42
3.1 Driftsregnskap.....	42
3.2 Investeringsregnskap	43
3.4 Noter i regnskapet.....	44
4. SÆRSKILT RAPPORTERING	45
4.1 Tiltak for å forbedre service overfor innbyggere og næringsliv	45
4.2 Saksbehandlingstid	45
4.3.1 Handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelse	45
4.3.2 Universell utforming.....	46
4.4 Tiltak/aktiviteter i tråd med Oslo kommunes folkehelseplan.....	47
4.5 Likestillingstiltak rettet mot byens innbyggere	49
4.6 Rapportering innen HR-området og helse- miljø og sikkerhet (HMS)	50
4.7 Rekruttering av lærlinger	53
4.8 Bruk av konsulenter	53
5. MILJØ- OG KLIMARAPPORTERING 2018	55
6. OPPFØLGING AV VERBALVEDTAK OG FLERTALLSMERKNADER	55
6.1 Utkvittering av bystyrets verbalvedtak og merknader	55
6.2 Merknader fra kommunerevisjonen og kontrollutvalget	55

LEDERENS BERETNING

Vurdert opp mot måltall og andre formulerte mål i tildelingsbrevet, er det grunn til å være godt fornøyd med resultatene i 2018. Først og fremst skal museets egne dyktige medarbeidere berømmes for svært god innsats. Samarbeid med over 100 aktører innen kunstliv, reiseliv, næringsliv og utdanningssektoren har også bidratt vesentlig til museets gode resultater.

Museets ressurser har i 2018 i stor grad vært anvendt for å følge opp byggeprosjektet i stort og smått: forberede flytting, foreta eller følge opp anskaffelser og planlegge aktivitetene i det nye museet i Bjørvika. Museet er i rute på alle museets ansvarsområder knyttet til det nye museet.

Parallelt har alle ordinære og ekstraordinære aktiviteter som utstillingsprogrammet på Tøyen, Munchmuseet i bevegelse, internasjonale utstillinger, forskning, publikasjoner, konservering, formidling og kommunikasjon foregått uten reduksjoner i aktivitetsnivå.

Utstillingsprogrammet og Munchmuseet i bevegelse har hatt godt besøk og mye positiv oppmerksomhet i ulike medier både hjemme og ute. Besøkstallet på Tøyen har gått noe ned fra 2017, noe som i første rekke skyldes en varm, solrik sommer hvor de fleste museer opplevde en radikal nedgang i besøk.

Museet gjennomførte i 2018 en større strategiprosess som grunnlag for organisasjonsutviklingen og andre prioriteringer. Denne foreligger i eget dokument, og omhandler alle museets aktiviteter med hensyn til mål og virkemidler.

Et svært sentralt strategiområde i denne er den digitale transformasjon, som har stor betydning for organisasjonsutviklingen. Allerede arbeider 32 personer på museet med denne transformasjonen, som er en av de viktigste oppgavene og utfordringene museet står overfor, og som enkelt fortalt handler om digitalisering av fem hovedområder: Besøksopplevelsen før under og etter besøk, nettbasert kommunikasjon med alle de som ikke besøker museet, administrative oppgaver, informasjonsinnhenting og anvendelse og digitale opplevelser.

Til grunn for en del av dette arbeidet ligger digitalisering av Munch-samlingen, finansiert av Bergesen stiftelsen med 22 mill. Munchs 14 000 tekstsider er digitalisert og publisert med støtte fra Fritt Ord og Norsk kulturråd, tegningskatalogen med over 7 600 tegninger og andre papirarbeider (unntatt grafikk og andre trykk) er også digitalisert og publisert, og resten av Munchs kunst digitaliseres fortløpende frem til 2021. Museet har i tillegg til intern kompetansebygging etablert et omfattende nettverk med andre kulturinstitusjoner, teknomiljøer og digitale kanaler for å utvikle den nødvendige kompetanse og de nødvendige ressurser for å kunne gjennomføre en fullstendig digital transformasjon av virksomheten.

Munchmuseet satte i 2018 i gang utredningen av et forskningssenter for Munch-forskningen. Dette for å styrke Munch-forskningen nasjonalt og internasjonalt innen tre fagområder, Kunsthistorie/kuratering, konservering og formidling. Museet har allerede en omfattende forskning på disse områdene, ofte i samarbeid med andre institusjoner fra et bredt spekter av fagområder.

Formidlingsaktiviteter til forskjellige målgrupper, herunder barn og ungdom, er vesentlig trappet opp. Blant annet har 20 501 unge besøkt museet, hvorav 5 743 har deltatt i Den Kulturelle skolesekken og har fått 8 300 faglig baserte omvisninger. Et omfattende aktivitetsprogram har også tiltrukket seg nye besøksgrupper, og bidratt til gode besøkstall.

Konserveringsavdelingen fortsatte i 2018 arbeidet med å påse at museets samling bevares på best mulig måte. Avdelingen konsentrerer seg om å behandle kunstverk optimalt for bevaring og visning som legger til rette for museets utstillingsprogram og utlån, i tillegg til å klargjøre samlingen for flytting til det nye museet i Bjørvika i 2020.

Organisasjonen vokser som følge av opptrappingen til nytt museum og som følge av digitaliseringstransformasjonen. 17 nye medarbeidere begynte i 2018, 25 ble rekruttert og 10 sluttet ved museet. Det er svært stor interesse for museets stillinger, og ofte er det flere hundre søkere på en stilling. Museet har stor kredibilitet og attraksjon i arbeidsmarkedet. Museet har ved utgangen av året 94 ansatte. I tillegg har flere andre sin faste arbeidsplass på museet da både kafé og deler av vaktholdet er konkurranseutsatt.

Munchmuseet har solide samarbeidspartnere og sponsorer som bidrar til gjensidig verdiskapning. Over 100 formelle samarbeidsavtaler ligger til grunn for omfattende aktiviteter innen nær sagt alle områder av virksomheten i samarbeid med andre institusjoner og organisasjoner. De viktigste partnerne er Idemitsu Petroleum Norge, Viking Cruises, Bergesenstiftelsen, Aker BP, Clarion Hotel, Canica, og Equinor. Andre tilskuddspartnere er Fritt Ord, Kulturrådet, Stiftelsen Uni, Kulturdepartementet, Deloitte og Samsung. Alle samarbeidspartnere er navngitt i årsmeldingen. Munch-stedene, herunder Stiftelsen Ekely, er også viktige samarbeidspartnere for museet.

Museet har trappet opp publikasjonsaktiviteten, og produserte og/eller publiserte i 2018 tre utstillingspublikasjoner, tre publikasjoner knyttet til Munchmuseet i bevegelse, en plakatbok, en reisebok, to utgivelser i samarbeid med andre forlag og fem nye språk av sitatbok. Samtlige har hatt stor suksess og har bidratt positivt til museets inntjening. I forbindelse med utstillinger i utlandet publiseres også Munch-litteratur i andre land på andre språk organisert av Munchmuseet.

Museet har satset mye på sosiale medier for å øke synlighet, tilstedeværelse, kjennskap til det nye museet og kunnskapsformidling, og har 407 614 følgere på Facebook, Instagram og Twitter. I tillegg benyttes Snapchat og YouTube. 2018 ga 54 280 oppslag om Munchmuseet i sosiale medier nasjonalt og internasjonalt. Museets strategi innenfor sosiale medier gir svært gode resultater, og når mange nye brukere både nasjonalt og internasjonalt.

Beredskaps- og sikkerhetsarbeidet ved Munchmuseet har stor prioritet. I dette arbeidet samarbeides det tett med Beredskapsetaten i Oslo kommune, politi, brannvesen, ICOM Commetee of Museum Security, Næringslivets sikkerhetsråd, samt andre aktører. Opplæring og trening av personalet samt ROS-analyser og oppfølgingen av disse gis høy prioritet.

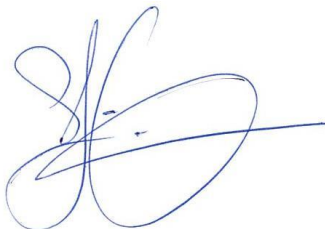
Munchmuseet har god økonomistyring på alle nivå, både overordnet, avdelingsvis og i prosjekt (all aktivitet er organisert som prosjekt). Av en omsetning på 133,6 mill. hadde museet i 2018 25,6 % private inntekter og 99,5 mill. fra kommunen. Museet har ved utgangen av 2018 et mindreforbruk på 5,8 mill.

Det legges stor vekt på arbeidsmiljø og kompetanseutvikling. Samarbeidet med medarbeidernes representanter er konstruktivt og verdifullt. Som én indikator på arbeidsmiljø har museet over de siste år hatt lavt sykefravær. I 2018 var dette på 3,5 %, noe som må sies å være meget godt for en virksomhet i offentlig sektor.

Årsberetning 2018 – Munchmuseet

Vi takker alle som har bidratt på ulikt vis til de gode resultatene i 2018; besøkende, medarbeidere, sponsorer, samarbeidspartnere og ikke minst samarbeidet med Byrådsavdelingen og Oslo kommunes politiske ledelse.

Oslo den 4. februar 2019

A handwritten signature in blue ink, consisting of several overlapping loops and a long horizontal stroke extending to the right.

Stein Olav Henrichsen
Direktør

1. ANSVARSOMRÅDE

Munchmuseet (MUM) med Stenersensamlingene ble etablert som ny etat 1. mai 2010 i tråd med byrådserklæringen av 21. oktober 2009. Byrådet ønsket med dette å styrke museets profil og utvikling av Oslo som Edvard Munchs by, samt å utvikle det nye Munchmuseet som flaggskipet i Oslo kommunes satsning på kunst. Munchmuseet er direkte underlagt byråden med ansvar for kultur, idrett og frivillighet.

Munchmuseet forvalter Norges viktigste kunstsamlinger. De testamentariske gavene etter Edvard Munch og Rolf Stenersen omfatter en av verdens største monografiske kunstsamlinger (fra en og samme kunstner) og inneholder mer enn 28 000 kunstverk av Edvard Munch fordelt på rundt 1 100 malerier, 6 800 tegninger og skisser (inkludert 224 skisse- og notatbøker), 18 200 grafiske blad og 13 skulpturer. I tillegg forvalter museet Edvard Munchs originale fotografier, hans trykkplater og litografiske steiner, mer enn 10 000 tekster og brev, samt et mangfold av personlige effekter og annen arkivalia. Tilsammen utgjør samlingene omlag 45 000 museumsobjekter.

I tillegg kunst donert av Rolf E. Stenersen, donerte verk av Amaldus Nielsen og Ludvig O. Ravensberg. Dette utgjør nærmere 900 kunstverk hvorav cirka 600 malerier

Munchmuseets misjon oppsummerer museets eksistensberettigelse og primære samfunnsoppdrag:

Vi bringer Edvard Munchs gave videre

På Munchmuseet skal vi

- styrke interessen for og kunnskapen om Edvard Munch og hans kunstnerskap lokalt, nasjonalt og internasjonalt gjennom bevaring, forskning og formidling.
- være synlige og relevante i samfunnet og i kunstlivet gjennom en sterk satsning på utstillinger basert på Munchs kunst, modernisme og samtidskunst.

Munchmuseets visjon belyser styrken i museets samlinger og hva kunsten faktisk kan bidra til hvis vi gjør jobben vår best mulig:

Med Edvard Munchs kunst beriker vi livene til mennesker over hele verden

Munchmuseets løfte er det vi ønsker å bli forbundet med og som skal svare på publikums behov:

Ingen går fra Munchmuseet uberørt

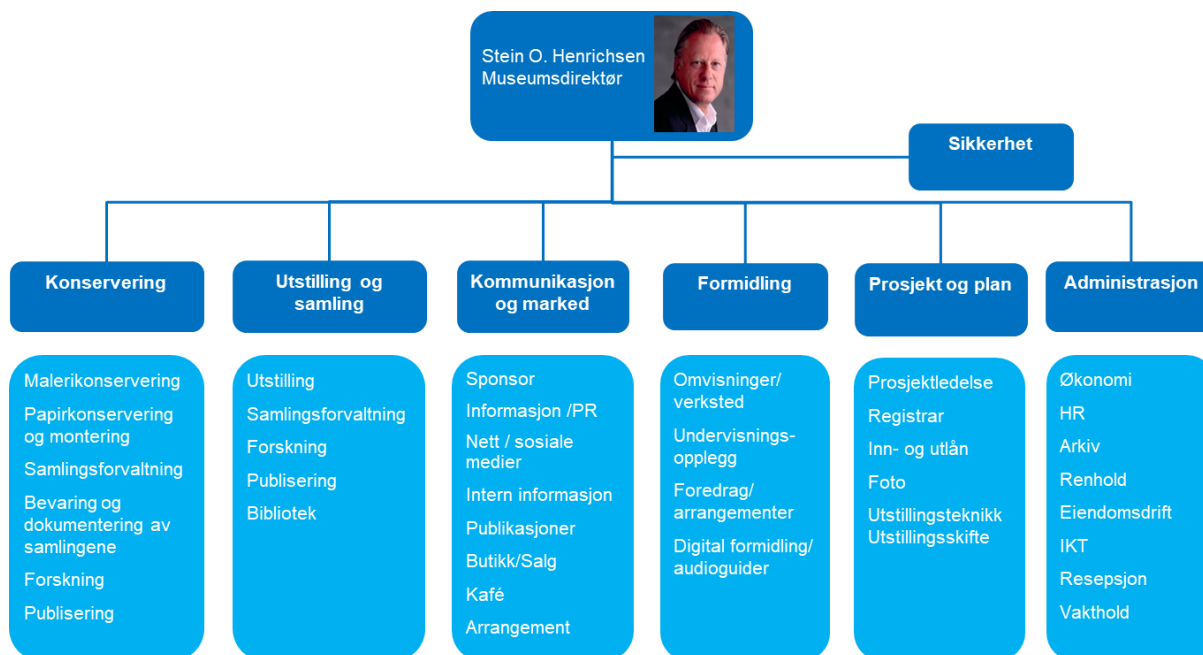
Munchmuseets posisjon handler om hvilken plassering vi ønsker å innta på målgruppenes mentale kart i forhold til andre museer og kulturinstitusjoner:

Munchmuseet gir folk sterke, spennende og moderne kunst- og kulturopplevelser

Direktøren ved Munchmuseet er administrativ og faglig leder i samsvar med lover, forskrifter og kommunale rundskriv.

Munchmuseets virksomhet omfatter i 2018 følgende kapitler: 504 Munchmuseet.

Museet har følgende organisering:

I løpet av året har 17 nye medarbeidere begynt og 10 sluttet. Av de som har sluttet var to midlertidige, en lærling og en har gått av med pensjon.

	01.01.2018	01.01.2019	Endring
Ansatte	87	94	7
Årsverk	72,8	82,4	9,6

I løpet av året har vi kjørt 25 rekrutteringsprosesser med 1 320 søkere. Mange nye stillinger er opprettet for å forberede overgangen til nytt museum. Noen stillinger er opprettet for å øke kapasiteten, som prosjektleder, kunstformidler og konservator, Noen stillinger er opprettet for å få inn kompetanse innen nye områder, som IT-sjef, webansvarlig, databaseadministrator, digital formidler, teknisk leder, sponsoransvarlig, tekstkonsulent, publikasjonsansvarlig og sideprogramansvarlig.

Vaktjenesten og kaféen ved Munchmuseet er konkurranseutsatt og blir levert av Nokas og Stockfleths. Dette betyr at det er flere enn egne ansatte som har sitt faste arbeidssted på Munchmuseet.

2. MÅLOPPNÅELSE, RESULTATER OG RISIKOVURDERING

2.1.a *Situasjonsbeskrivelse*

I det følgende resultatbeskrives mål, strategier og tiltak per aktivitetsområde.

I. Kunstprogram

Kunstprogrammet består av kunstprogram på Tøyen, Munchmuseet i bevegelse og internasjonalt og nasjonalt utstillingssamarbeid.

Kunstprogram på Tøyen

I 2018 gjennomførte museet tre større utstillinger på Tøyen:

- *Med lukkede øyne - Gauguin og Munch.* 17. februar - 22. april
- *Mellom klokken og sengen.* 12. mai - 9. september
- *Måneoppgang. Marlene Dumas & Edvard Munch.* 29. september - 13. januar 2019

Utstillingen *Med lukkede øyne* var kuratert av museets egen konservator Ute Kuhlemann Falck. Utgangspunktet for utstillingen var en privat samling med Paul Gauguins komplette, grafiske verk som museet fikk anledning til å vise. I tillegg valgte kurator å låne inn tre supplerende malerier samt skulpturer av Gauguin. Dette ble vist i samspill med en rekke grafiske verk av Munch og noen helt få malerier.

Foruten å vise de to kunstneres grafikk vektla utstillingen særlig deres kvinnemotiver. Til utstillingen ble det utgitt en katalog (se publikasjoner). Utstillingen hadde 35 425 besøkende.

Utstillingen *Mellom klokken og sengen* ga et konsentrert blikk på Munch som maler med rundt 40 malerier. Den ble laget i samarbeid med San Francisco Museum of Modern Art og Metropolitan Museum i New York hvor den tidligere var vist. Versjonen på Munchmuseet var kuratert av avdelingsdirektør ved museet Jon-Ove Steihaug. Utstillingsdesign var ved Snøhetta, i samarbeid med formidlingsavdelingen og kurator. Som del av treparts-samarbeidet ble det til utstillingen utgitt en katalog på engelsk av Metropolitan Museum titulert *Edvard Munch: Between the Clock and the Bed*, med innledningstekst av de tre institusjonenes ansvarlige kuratorer og dernest artikler av Pat Berman, Richard Shiff, Allison Morehead, Mille Stein og Karl Ove Knausgård. Utstillingen hadde 78 871 besøkende.

Utstillingen *Måneoppgang. Marlene Dumas & Edvard Munch* var kuratert av kunstneren Marlene Dumas, i samarbeid med museets egen konservator Trine Otte Bak Nielsen. Utgangspunktet var en invitasjon til Marlene Dumas om å sette sammen en utstilling hvor hun valgte ut verk av Munch satt sammen med egne verk. Inspirert av Munchs litografiske serie Alfa og Omega, besto utstillingen av seks hovedtemaer. Dumas inkluderte også verk av kunstneren René Daniels - som i følge henne var helt sentral i å åpne øynene hennes for Munchs kunst - malerier som særlig relaterer til Munchs motiv med månesøylen. Utstillingen hadde 33 975 besøkende.

I periodene mellom de tre store utstillingene gjennomførte museet i tillegg mindre utstillinger i museets foredragssal, dette for å kunne gi et tilbud til publikum også mellom hovedutstillingene. Totalt hadde disse utstillingene 11 988 besøkende. I tillegg hadde *Hode ved Hode* som åpnet i 2017 10 126 besøkende i januar 2018.

Munchmuseet i bevegelse

Museet etablerte i 2016 sin satsning *Munchmuseet i bevegelse*, som viderefører det tidligere Stenersenmuseets program på en ny måte og strategisk skal rette publikums oppmerksomhet mot Bjørvika. Satsningen består av et samarbeid med Kunsthall Oslo i Bjørvika i form av et visningsrom i Dronning Eufemias gate 34. Den andre hovedkomponenten er en serie temporære samtidsprosjekter i byrommet i Gamle Oslo, i spennet mellom museets nåværende lokalisering på Tøyen og det nye museet i Bjørvika.

a) Samarbeid med Kunsthall Oslo

Kunsthall Oslo står for produksjon av en serie utstillinger som utforsker Stenersen-samlingen på nye måter i tillegg til å vise separate utstillinger med unge norske samtidskunstnere.

Forts. fra 2017: *Når vi døde vågner* 25. november 2017 - 25. februar 2018

Freskobrødrene og frihetens søstre. Utsmykningen av Oslo Rådhus 1938-50. 10.3-13.5. 2018

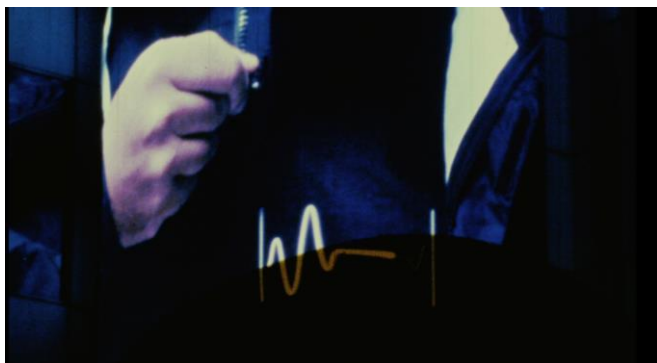
Utstillingen fokuserte på utsmykningen av Oslo Rådhus. Edvard Munch arbeidet med ideer til Oslo Rådhus, men deltok ikke i konkurransen. Flere av kunstnerne i Stenersen-samlingen deltok i utsmykkingskonkurransen. Utstillingen viste utkast av Ola Abrahamsson, Reidar Aulie, Arne Ekeland, Jonas Hidle, Per Krohg, Willi Midelfart, Alf Rolfsen, Kai Rude, Henrik Sørensen, Edvard Munch og Aage Storstein. Det ble holdt foredrag og omvisninger av Gerd Woll, Jon-Ove Steihaug og Kari J. Brandtzæg fra Munchmuseet.

Andy Warhol – after Munch 26.5 - 26.8.2018

1983-84 laget Andy Warhol (1928-87) en serie silketrykk og malerier med motiver hentet fra kjente motiver hos Munch som Selvportrett med knokkelarm, Madonna, Skrik og Brosjen Eva Mudocci. Verkene i utstillingen var lånt inn fra Haugar kunstmuseum som har denne serien av Warhol i deponi fra Sparebankstiftelsen. I tillegg ble Warhols film *Kiss* fra 1963 vist som del av utstillingen.

Jorunn Hancke Øgstad - Crocodile Tears 8.9 – 18.11.2018

Separatutstilling med en yngre kvinnelig kunstner, i tråd med Stenersens intensjon om å støtte nyskapende kunstnere med et internasjonalt format.

Sara Eliassen – The Feedback Loop: Fragmented 30.11 – 16.12 2018

Utstillingen trakk linjer mellom tidlig filmhistorie og vår tids konstante strøm av bilder. Utstillingen var kuratert av Natalie O'Donnell og en del av Munchmuseet i bevegelse - samtid, jf. punkt b) under.

Antall besøkende i *Munchmuseet i bevegelse - Kunsthall Oslo* i 2018 var 9 464 - en økning fra 2017.

b) Temporære prosjekter i byrommet

Som ansvarlig for denne delen engasjerte museet kurator Natalie Hope O'Donnell i 2015. *Munchmuseet i bevegelse - Samtidskunst* er lokalt forankret og preget av dialog med ulike institusjoner og aktører i området fra Tøyen til Bjørvika. I 2018 har prosjektene strukket seg over lengre tid og over flere ganger, med et stort spenn i kunstneriske uttrykk. Det registrerte besøket er på 2 773 personer for 2018, men dette inkluderer ikke kunst utendørs og gir derfor ikke et dekkende bilde. Eksempelvis estimerer Oslo Politi at 150 000 personer passerer Oslo S daglig, der Sara Eliassens skjermintervensjoner ble vist 67 000 ganger i uke 24. Oslo Pride oppgir at Pride Paraden, der *Munchmuseet i bevegelse* deltok med paradedflåte som del av *TROLLKREM IMPORT*, hadde 293 000 publikummere.

TROLLKREM IMPORT: Kunstnerduoen Trollkrem laget en performance-turné med fem stopp langs Grønlandsleiret der de inviterte kunstnere til å opptre i utradisjonelle rom for kunst. På Grønland Basar deltok Stine Omar, Ihra Lill, Amir Asgharnejad, Stina Kajaso og HAIKw/. På Ivars Kro deltok Vaginal Davis, Dynasty Handbag og Seth Bogart. I Botsparken deltok Marie Gurine Askeland, Ánde

Somby og Lex Brown. På paradedflåten til Oslo Pride deltok en rekke kunstnere i en uformell kapasitet, blant annet, Constance Tenvik, Goro Tronsmo, Marin Håskjold og Tyler Matthew Oyer. Til avslutningen av performanceturneen og avskjedsfesten til Trollkrem som duo, bidro Sverre Gullesen/Marie Askeland, Karen von Pederstad, HAIKw/, Anne marte Eidseth Rygh & Edoardo Medda, Lisa Lie, Jørn Tore Egseth, Tor Ivar Hagen og Jennie Bringaker. Dahir Doni sto for musikken gjennom hele *TROLLKREM IMPORT*.

The Feedback Loop: Sara Eliassens tredelte prosjekt om innvirkningen av levende bilder på menneskers selvforståelse besto av en foredrags- og visningsserie på Munchmuseet med inviterte gjester Irmgard Emmelhainz, Eyal Weizman, Lynn Hershman Leeson og Leslie Thornton. Hun laget også en skjermintervensjon med utdrag fra «Norgesfilmen» *Symphonie des Nordens* (1938), som ble vist på reklameskjermene på og utenfor Oslo S i uke 24. Prosjektet ble avsluttet med en utstilling i *Munchmuseet i bevegelse – Kunsthall Oslo* sine lokaler i Dronning Eufemias gate 34 som viste Eliassens egne verk og nye film *Rief/Vigeland*, et nytt samarbeidsprosjekt med Leslie Thornton, samt bidrag fra *Colectivo Los ingravidos* og Lynn Hershman Leeson.

Liquid Properties: Toril Johannessen og Marjolijn Dijkman laget en eksperimentell film, basert på det mikroskopiske livet i brakkvannet i Indre Oslofjord med bistand fra Seksjon for akvatisk biologi og toksikologi ved Universitetet i Oslo. Den 27 minutter lange filmen, *Reclaiming Vision*, med sitt stemningsfulle lydspor komponert av Henry Vega, ble vist utendørs ved utløpet til elven i Barcode på et stort lerret hengende fra Nybrua. Slik ble vannet flytende mellom publikum og kinolerretet, og bildene ble reflektert i elvas overflate. Kunstnerne laget også en installasjon av glassskulpturer, håndblåst av Vidar Koksvik, med prøver fra brakkvannet i Bjørvika som var tilgjengelig gjennom hele visningsperioden (31.8–23.9).

Internasjonalt og nasjonalt utstillingssamarbeid

Museet har i 2018 videreført sitt samarbeid med en rekke institusjoner som Asahi Shimbun og Tokyo Metropolitan Museum of Art, Tretyakov Museum i Moskva og British Museum i London.

Særlig viktige utstillingssamarbeid som ble realisert i utlandet i 2018 er følgende:

- *Munch: A Retrospective*, Tokyo Metropolitan Museum of Art og produsent Asahi Shimbun, 27. oktober - 20. januar 2019. Utstillingen hadde 690 000 besøkende.
- Videreført fra 2018: *Between the Clock and the Bed*. Metropolitan Museum of Art, New York, 30. oktober - 29. januar 2018. Utstillingen hadde 108 141 besøkende.
- Videreført fra 2018: *The Experimental Self: Edvard Munch's Photography*. Scandinavia House, New York, 21. november - 7. april 2018.

Munchmuseet bidro også med utlån av verk til følgende utstillinger:

- Henie Onstad kunstsenter 16. juni - 14. oktober, Sørlandets kunstmuseum 17. november - 24. mars 2019: *Jakob Weidemann* (retrospektiv) Utstillingen hadde 37 000 besøkende.
- Stavanger kunstmuseum, 2. november – 2. april 2019: *Olaf Lange og Edvard Munch* (4 grafiske trykk) Utstillingen hadde 5 700 besøkende.
- Museum Folkwang Essen, 1. februar – 31. mai: utlån av maleriet *Pikene på broen* (1927)
- Avinor Oslo Lufthavn, 12. desember 2017 – 12. desember 2018: utstilling av maleriet *Hode ved hode* (1905), samt litografisk stein til motivet *Løsrivelse* (1896) i eget monter på Gardermoen Lufthavn. Det er i snitt 15 000 forbipasserende hver dag.

II. Formidling

1. Digital formidling

Unge mennesker i Norge i dag får sine kulturopplevelser primært gjennom digitale plattformer. Mens bransjer som tv, film og populærmusikk, har lyktes relativt godt med denne overgangen, har museumsbransjen i all hovedsak fokusert på digitale enkelttiltak. Selv om digitale formidlingsprosjekter utgjør en stadig større del av museers satsingsområder, er det likevel få museer som virkelig lykkes med de digitale initiativene de igangsetter. Dersom museene i fremtiden skal kunne møte de besøkenes nye forventninger og behov, må vi tenke mer helhetlig rundt det digitale.

Munchmuseet har i 2018 satt i gang et omfattende arbeid med å trappe opp prosessen med å møte publikums behov digitalt. Dette inkluderer flere nyansettelser, blant annet ny IT-sjef, ny databaseadministrator, ny teknisk sjef og ny koordinator for publikumsopplevelser og digital formidling. Til sammen er det nå 32 personer ved Munchmuseet som jobber med å omforme museet fra en analog aktør til en institusjon som er koblet på det digitale samfunnet. Dette omfatter både tiltak for publikum som besøker museet – både før, under og etter besøk – tiltak for Munch-interesserte som ikke har anledning til å besøke museet, intern digital infrastruktur, innsamling av brukerdata og tiltak som styrker den digitale samlingsforvaltningen.

Munchmuseet ønsker å ta en ledende rolle i arbeidet med digital nyskapning på museumsfeltet. Den kunnskapen vi tilegner oss, ønsker vi å dele med hele bransjen slik at vi kan finne frem til gode løsninger i felleskap. Men også Munchmuseet er avhengig av gode støttespillere for å lykkes digitalt. Sentralt for arbeidet med digital formidling i 2018, har derfor vært å inngå samarbeid med partnere og støttespillere som kan hjelpe oss i dette arbeidet.

Innovasjonskontrakter

En hovedsatsing i 2018 har vært å legge grunnlaget for publikumssentrert innovasjons-samarbeid for å utvikle løsninger som også kan komme andre museer til gode. Et slikt samarbeid består i å utvikle nye og opplevelsesrike publikumsopplevelser for barn og unge i det nye Munchmuseet i samarbeid med Able Magic AS i Trondheim. Et annet prosjekt er en ny pilot med Next Signal, som arbeider med å utvikle en ny og sømløs kommunikasjon med døve og blinde som ønsker å oppsøke Munchmuseet på egenhånd. Innenfor rammen av GIFT-prosjektet (nærmere beskrevet under vignetten forskning) inngikk Munchmuseet også et samarbeidsprosjekt med den serbiske spill-designeren NextGame for å lage testpiloten *Edvard Munch som avatar*. Formålet med prosjektet er å utvikle engasjerende og nytenkende interaktive Munch-opplevelser gjennom interaksjon med Edvard Munch som virtuell avatar i det nye museet.

Finansiering

Det digitale løftet som museumsbransjen trenger, vil ikke være mulig å gjennomføre med offentlig støtte alene. Munchmuseet har ambisjoner om å være en ledende aktør når det gjelder utvikling, utprøving og realisering av digitale formidlingstiltak, men for å klare det, er vi avhengige av strategiske samarbeidspartnere, både på teknologi- og økonomisiden. I 2018 har vi lagt grunnlaget for avgjørende ekstern finansiering knyttet til tre ulike prosjekter:

1. Et samarbeid med Kulturtanken (Nasjonal aktør for Den kulturelle skolesekken) som består i å lage et formidlingsopplegg til skolebarn i hele Norge som skal realiseres i 2020/2021
2. Et samarbeid med en stor internasjonal designaktør som skal utarbeide en dokumentarutstilling i det nye Munchmuseet som knytter bro mellom de som besøker museet og de som ikke besøker museet, som skal stå ferdig i 2020.
3. Et prosjekt for å teste og utvikle nye digitale museumsopplevelser i det nye Munchmuseet.

Prosjektene er besluttet gjennomført fra 2019.

Kunnskapsdeling

Seminar: Why do We Fail Digitally? Developing solutions for Transforming the Cultural Sector 30.11.18

30. november 2018 inviterte Munchmuseet til et tverrfaglig, internasjonalt fagseminar med tittelen *Hvorfor feiler vi digitalt? Utvikling av digitale løsninger for kultursektoren*. Foredragsholdere fra ledende internasjonale miljøer kom til Oslo for å snakke om de utfordringene museer, forlag og andre kulturaktører møter i den digitale verdenen. Chris Michaels (digital direktør ved Londons nasjonalgalleri), Tonya Nelson (direktør for museer og kulturprogrammer ved University College London) og Ugo Bacchella (direktør for Fitzcarraldo Foundation og rådgiver på bokmessen i Frankfurt) delte sine erfaringer, og en rekke «challenge pitches» ledet til interessante diskusjoner i gruppearbeid. Formålet med seminaret var å teste ut nye ideer og former for samarbeid, i tillegg til at vi ønsket å dele innsikten vi hadde opparbeidet oss med resten av kulturfeltet. Seminaret var fulltegnet etter få dager, og hadde ca 80 personer som var innom i løpet av dagen. Seminaret ble også streamet.

Cultural heritech @ Norway House. Showcasing Solutions and Troubleshooting Challenges 12.12.18

Munchmuseet bidro også til å organisere og gjennomføre fagseminaret *Cultural heritech @ Norway House. Showcasing Solutions and Troubleshooting Challenges* ved Norway House i Brussel 12. desember 2018. Temaet for seminaret var digital formidling av kulturarv, og det ble holdt i samarbeid med Osloregionens Europakontor, den norske ambassaden i Belgia og regionene Hamar og Hedmark.

Internasjonale nettverk

Munchmuseet inngikk i 2017 en fireårig avtale med The Arts +, en arena ved bokmessen i Frankfurt hvor aktører fra kultur- og teknologisektoren møter for å samarbeide og utveksle kunnskap. I oktober 2018 viste Munchmuseet en VR-presentasjon av Edvard Munchs verk *Solen* og deltok i samtaler og på arrangementer i løpet av messen. I tillegg deltok museet på *Arts + Innovation Summit*, der tema var å diskutere ulike innovasjonsbarrierer for digital utvikling i kultursektoren, som var utviklet og identifisert av en gruppe eksperter. Munchmuseet deltok med innspill til hvordan kultursektoren i Europa kan utvikle løsninger for å overskride disse, og få et sterkt innovativt utviklingsmiljø innen digitalisering. Arbeidet ble utført gjennom deltagelsen på workshop under bokmessen og tidligere på året.

via forberedende arbeid under konferansen ArtLab Milano i Italia i mai. Resultatet av arbeidet er publisert i Manifestet *The European Manifesto on Supporting Innovation for Culture & Creative Sectors Arts*. 2018 gikk også med på å forberede Munchmuseets samarbeid med NORLA i 2019, ettersom Munchmuseet er hovedmuseum under Bokmessen i Frankfurt og Arts + , når Norge er gjesteland.

I 2018 har museet tilknyttet seg to sentrale rådgivere på digital formidling og digital transformasjon: Director of Digital, Communications and Technology på The National Gallery i London, Chris Michaels og Tonja Nelson, Director of Arts Technology and Innovation ved Arts Council UK. Nelson er ansvarlig for å skrive det britiske kulturrådets 10-årige digitale strategi og fasilitere nettverk mellom kultur- og tech-sektorene.

Audioguides

Munchmuseet produserte audioguides til følgende utstillingsprosjekter: *Med lukkede øyne – Gauguin og Munch* og *Edvard Munch. Mellom klokken og sengen*. Videre produserte vi audioguides for Viking Cruise-skipene *Viking Orion*, *Viking Star*, *Viking Sun* og *Viking Sea*.

Digital formidling i utstillinger

Til utstillingen *Måneoppgang. Marlene Dumas & Edvard Munch* lagde vi lydinstallasjoner i utstillingssalene med Dumas' egne tolkninger og fortellinger. Som del av utstillingsprosjektet *Edvard Munch. Mellom klokken og sengen* brukte vi iPads og hodetelefoner til lydinstallasjoner med kunstnerne Erik Dæhlin og Victoria Kielland.

2. Omvisninger

Munchmuseet hadde 740 omvisninger med 17 933 deltagere totalt i 2018.

Omvisninger for skolen og Den kulturelle skolesekken

I Den kulturelle skolesekken og det faste tilbudet *Kjenner du Munch?* for 7. trinn har det vært gjennomført 239 omvisninger med 5 743 deltagere.

Vi har hatt 61 omvisninger med 1 581 deltagere fra grunnskoler utenom Den kulturelle skolesekken. For videregående har vi gjennomført 32 omvisninger for totalt 970 deltagere.

Munchmuseet gjennomførte i 2018 totalt 332 omvisninger for skoleelever med 8 294 deltagere.

Pilotprosjekt Den kulturelle skolesekken i Akershus

DKS tilbudet: *Munch opp-ned*. Fem gjennomføringsdager med totalt 183 elever på 2. trinn fra tre ulike skoler i Oppegård kommune. Elevene fikk en spesiell omvisning ved dansegruppen *Landing* og verksted i formidlingsrommet til utstillingen *Måneoppgang* og fikk mulighet til å oppleve Munch på nye måter.

Andre omvisninger

Munchmuseet hadde 14 omvisninger for barnehager med 198 deltagere, 26 for studenter med 567 deltagere og 40 omvisninger for diverse VIP-grupper med 467 deltagere. For voksne fra private grupper, firmaer, kunstforeninger, seniorer utenfor Oslo m. fl. ble det arrangert 112 omvisninger med 1 851 deltagere.

Det ble også gjennomført 43 omvisninger i forbindelse med *Den kulturelle spaserstokken* med 615 deltagere.

Museet la om formatet for søndagsomvisningene til et kort introduksjonsforedrag på 20 min for å kunne nå flere med formidlingstilbudet. Det ble arrangert 46 *kort om*-foredrag på søndager for totalt 1 712 deltagere. Foredraget ble holdt på engelsk søndagene mellom 17.6 og 16.9, slik at de mange tilreisende også skulle få anledning til å delta.

Vi har også gjennomført 7 omvisninger for veldedige organisasjoner som fengsler, flyktningmottak m.fl. med totalt 54 deltagere i 2018.

Danse- /impro-omvisninger

Det ble holdt 53 spesialutviklede omvisninger ved dansekunstnergruppen *Landing* (ved Venke Sortland, Sigrid Kopperdal, Ida Gudbrandsen og Rikke Baewert), og impro-omvisninger ved impro-skuespiller Kristine Grændsen for barn og voksne i forbindelse med barnas kunstdag, DKS Akershus og andre testgrupper. Totalt 845 barn og voksne har deltatt på disse.

Havnelangs i Bjørvika søndag 3. juni

Munchmuseet stilte med verksted på *Camp Bjørvika* ved Jennie Hagevik Bringaker.

BabySkrik

Det har vært holdt omvisninger/foredrag for foreldre i permisjon med babyer den første onsdagen i måneden, bortsett fra i juni, juli og august. Totalt 12 *BabySkrik*-omvisninger ble holdt i løpet av året med 239 voksne deltagere. Formatet ble lagt om fra juni måned til et kort introduksjonsforedrag i museets festsal med matter på gulvet. Museets fagperson var vertskap i utstillingen i etterkant.

3. Verksteder

Museet hadde ulike typer verksteder for publikum i 2018. Både tilrettelagt for spesielle grupper og åpne drop-in verksteder. I løpet av skoleåret har vi daglige verksteder for elever på 7. trinn som en del av tilbudet i den kulturelle skolesekken *Kjenner du Munch?* og for

seniorer i forbindelse med *Den kulturelle spaserstokken*. På *Barnas kunstdager* og todagers festivalen Mini Munch har det vært avholdt åpne drop-in verksteder for barn mellom 4-12 år.

Faste publikumsverksteder

I forbindelse med årets tre hovedutstillinger har formidlingsavdelingen utformet tilrettelagte publikumsverksted som tar utgangspunkt i den aktuelle utstillingen.

- *Med lukkede øyne. Gauguin & Munch*. Eget trykkeverksted i utstillingens siste sal. Verkstedet ble utviklet i samarbeid med studenter fra Kunsthøgskolen i Oslo, og lot publikum selv prøve ut Munchs puslespill-teknikk. Verkstedet var veldig populært og ble godt besøkt i utstillingsperioden.
- *Edvard Munch. Mellom klokken og sengen*. Eget rom i siste utstillingssal med et originalverk: *Kunstneren og hans modell*. Publikum kunne sitte ned på et spesialbygget atrium og skisse etter verket, lytte til lydfiler med musikk av samtidskomponist Erik Dæhlin, og høre på en opplesning om verket, skrevet og lest inn av forfatter Victoria Kielland.
- *Måneoppgang. Marlene Dumas & Edvard Munch*. I dette verkstedet kunne publikum male med vann på såkalte *magic cloth*-paneler montert på veggen, og verkstedet ble straks populært blant publikum. Streken som kom frem minnet om sort tusj og illustrerte Malene Dumas' sin interesse for Munchs flyktige strøk.

Barnas kunstdag

Museet har arrangert seks *Barnas kunstdager* med totalt 753 deltakere i 2018. På disse dagene har museet hatt som mål å tilby noe barn verken kan gjøre hjemme eller på skolen, og gode sanseopplevelser for hele kroppen. Verkstedene har vært utviklet med tanke på lek og utforskning, og ble ledet av profesjonelle kunstnere som Øyvind Torseter og Beatrice Guttormsen. Omvisningene ble holdt av dansere fra dansegruppen *Landing* og en impro-skuespiller Kristine Grændsen (se ovenfor). *Barnas kunstdag* er lagt opp til at voksne og barn kan ha gode kunstopplevelser sammen og oppleve kunst på utradisjonelle måter.

Familiedager for sponsorer – Avinor kunstdag.

Det ble arrangert to familiedager for ansatte fra Avinor med 70 besøkende til sammen. Gjestene fikk danse- og impro-omvisninger i tillegg til verksted og servering.

Ferieverksteder i vinterferie, påskeferie og høstferie

Munchmuseet arrangerte drop-in verksteder for barnefamilier i alle skolens ferier daglig fra kl. 11 til 15. Kunstner Anders Kjellesvik ledet et potetrykkeverksted i vinterferien under utstillingen *Med lukkede øyne. Gauguin og Munch*. Konseptet ble videreført i påskeferien.

Kunstner Beatrice Guttormsen ledet høstferieverkstedet. Totalt ble det arrangert drop-in verksted for barn 19 dager med totalt 749 deltakere i vinterferien, høstferien og påskeferien.

Samarbeid med Oslo kulturskole – Gjør det stort

Museet ønsker å bidra til at flere barn og unge får oppleve kunst og kultur. Munchmuseet inngikk derfor en samarbeidsavtale med Oslo kulturskole, ettersom deltagelse på Oslo Kulturskole er svært lavt i bydelen. Det ble avholdt 14 arrangementer med totalt 190 elever mellom 2. og 4. trinn fra Vahl, Gamlebyen og Tøyen skoler. Programmet foregikk i AKS-tiden og var gratis for elevene. Kunstner Jennie Hagevik Bringaker holdt verkstedene *Munchs rom* der elevene laget egne rom av papp i fellesskap. Hver elevgruppe hadde fire gjennomføringer og siste gjennomføring ble avsluttet med en vernissage der foreldrene ble invitert. Kulturskolelærer fra Oslo kulturskole var Dorota van Tiggelen. Arrangør fra Munchmuseet var Hilde Ødegaard, mens arrangør fra Oslo kulturskole var assisterende rektor Inger Marie Larsen.

Kunstfestival for barn – Mini Munch

For første gang arrangerte Munchmuseet en todagers kunstfestival for barn fra 0 til 12 år sammen med voksne helgen 25-26. august. 315 barn og 417 voksne deltok de to dagene, totalt 732 personer. Festivalen fikk mye positiv omtale både av publikum og i pressen.

Nabokaffe

De ble holdt fire arrangementer med totalt 106 deltakere for folk fra museets nabolag. Formål med tilbudet er å skape en plattform der folk kan bli kjent med andre i nabolaget over en kopp kaffe og en hyggelig samtale om kunst på Munchmuseet. Arrangementet er gratis, og ulike grupper fra Tøyen-området kom innom for å diskutere kunst på tvers av kulturer. Det var også enkel servering laget av lokale aktører, og mulighet til å oppleve den aktuelle utstillingen gjennom en omvisning som passet for hele familien.

Den kulturelle spaserstokken

Munchmuseet fikk også i 2018 midler fra Kulturdepartementet, via Kulturetaten, til kulturtilbud for seniorer i Oslo. Deltakerne kunne velge mellom omvisning i utstillingen eller omvisning med grafikkverksted. Totalt ble det gjennomført 43 omvisninger med 615 deltakere og fire grafikkverksteder med totalt 50 deltakere.

4. Annen formidling

Ekely

For sjettede året på rad har Munchs vinteratelier på Ekely vært åpent for publikum i helgene fra 26.5 til 9.9 mellom kl. 11 og 16. Totalt 531 personer besøkte Ekely i løpet av denne perioden. Åpningen var spesielt rettet mot barnefamilier med et eget hagelek-arrangement. 51 personer deltok på åpningen. Kunstner og scenograf Jennie Hagevik Bringaker holdt verkstedene. Formidlingsavdelingen organiserte vert på Ekely som svarte på spørsmål fra publikum hver søndag. Det ble også gjennomført til sammen fire *Hageleker* med utendørs verksted for familier i løpet av sesongen, med totalt besøkstall på 196 barn og voksne.

Late Night Young: Samarbeid med Edvard Munch videregående skole

I 2018 videreførte museet samarbeidet med Edvard Munch videregående skole der elever fra skolen samarbeidet med museets ansatte om å programmere kvelder for ungdommer mellom 16 og 18 år. Det ble arrangert to kvelder i løpet av året med totalt 300 ungdommer på besøk. Arrangementet fikk god dekning både av NRK Østlandssendingen og av P3, som også var samarbeidspartner på ett av arrangementene.

Late Night

På Late Night 30. august ble det arrangert fire opplesninger med totalt 30 tilhørere i formidlingsrommet ved forfatter Victoria Kielland.

Miniutstillinger: Mesterverk på flyttefot

I periodene for utstillingsskifte har museet vist et utvalg med ca. 10 høydepunkter fra samlingen med fokus på et spesielt tema i museets festsal. Utstillingene har vært godt besøkt.

I 2018 viste vi utstillingene *Mesterverk på flyttefot: Å rense Munchs kunstverk*; *Mesterverk på flyttefot: Uten tittel og Mesterverk på flyttefot: Munch får nye rammer*.

5. Andre arrangementer

Museet har et stort fokus på arrangement og aktiviteter som skal bidra til å skape en møteplass for et lokalt publikum, bl.a. konserter, debatter, sene kvelder og konferanser. I 2018 gjennomførte museet 57 arrangementer av samme type som tidligere år. Disse kommer i tillegg til alle formidlingsaktivitetene som omvisninger, verksteder og barne- og familiedager.

Konserter

Museet har videreført samarbeidet med Oslo-Filharmonien, og i 2018 ble det gjennomført 8 kammerkonserter med publikum på til sammen 800.

Museet har videreført samarbeidet med Espen Horne som har kuratert fire jazz-

kvelder: *Jazz på Munch*. Det har vært i snitt 400 besøkende på disse kveldene.

The Waterfront Ideas

Debattserien *The Waterfront Ideas* (TWI) ble lansert i 2015 i samarbeid med Deloitte. TWI er en ikke-kommersiell debattarena. Det ble gjennomført to debatter ved Munchmuseet og to debatter hos Deloitte i Bjørvika.

Tema for debattene har vært følgende:

- *Hva blir kunstens Netflix?* 22. februar
- *Bærekraftrevolusjonen*, 18. april
- *Stakkars mannen!* 25. oktober
- *Techlash: Er teknologiforelskelsen over?* 21. november

Gjennomsnittbesøk til debattene har vært 150-250 stk. Alle debattene blir strømmet direkte.

Utstillingsåpninger

Munchmuseet har en rekke arrangementer i forbindelse med åpning av nye utstillinger. Det er stor interesse rundt museets offisielle åpninger med nærmere 450 inviterte gjester som deltar. Museet har startet et samarbeid med 8392 der det inviteres til en egen åpning for et yngre publikum (18 – 25 år). Dette har vært en stor suksess med mellom 200 og 300 som er innom museet i løpet av kvelden.

Museet inviterer også medlemmer, sponsorer og samarbeidspartnere til en lukket visning i forkant av den offisielle åpningen.

Late Night

I 2018 fortsatte museet med utvidet åpningstid flere torsdager og inviterte gjester til fem *Late Night* med DJ, live artister, omvisninger og verksted. Utstilling holdes åpen til kl. 21 og baren til kl. 23. Hovedmålgruppen er yngre mennesker mellom 18 og 25 som er kunst- og kulturinteressert. Museet ønsker å skape en møteplass, i tillegg til å åpne museet for flere som ikke kan komme i løpet av vanlige åpningstider.

Foredrag, seminarer og samtaler

Munchmuseet har arrangert tre seminarer i løpet av 2018 knyttet opp til utstillingene. *Med åpne øyne* – et seminar om Munch og Gauguins kvinnemotiver, *Into Paint* – a seminar about Edvard Munch and Painting, *Painting Lovestories* et seminar med og om Marlene Dumas kunst i forbindelse med utstilling *Måneoppgang* – Marlene Dumas og Edvard Munch.

Munchmuseet har arrangert tre kunstner- eller kuratorsamtaler for hver av utstillingene til et samlet publikum på 300 personer.

Turist i egen by

Munchmuseet deltok på *Turist i egen by* søndag 15.4 og det var gratis entré til *Intermezzo*-utstillingen. Munchmuseet hadde 1 976 besøkende hvorav 1 552 lokale besøkende denne dagen.

III. Konservering

Konserveringsavdelingen fortsetter å arbeide for at museets samling skal bevares på best mulig måte. Den konsentrerer seg om daglige aktiviteter for å behandle kunstverk på måter som ivaretar museets utstillingsprogram og henvendelser om utlån, og om å klargjøre samlingen for flytting til det nye museet i Bjørvika i 2020. Sistnevnte krever kontroll og stabilisering av malerier, grafiske verker, tegninger, brev, fotografier, skissebøker, kunstverker i stort format, skulpturer, litosteiner og trykkplater, samt originale møbler. Samlingen består av mange typer verk med behov for forskjellige typer behandling, og konserveringsteamet arbeider fortsatt med å utarbeide sikre og skreddersydde metoder for pakking og transport av denne svært skjøre kunstsamlingen.

Faglig utvikling innenfor konserveringsavdelingen er også et høyt prioritert område for Munchmuseet, og i 2018 deltok teamet på følgende arrangementer:

- *Conservation Ethics Today: Are our Conservation-Restoration Theories and Practice ready for the 21st Century?*, Fondazione Romualdo Del Bianco, Italia.
- *Tempera painting between 1800 and 1950 - Experiments and innovations from the Nazarene movement to abstract art*, Pinakothek der Moderne, Bayerische Staatsgemälde-sammlung, Tyskland.
- *La conservation des œuvres sur papier: montage et conditionnement*, Institut National du Patrimoine (INP), Frankrike.
- *The 6th International Mountmakers Forum*, London.
- *The XXI International NKF Congress*, IIC-Nordic Group, Island.
- *Det digitale arbeidslivet*, Tekna, Norge.
- *Planning for the unthinkable*, Victoria & Albert Museum, London.
- KEP symposium 2018, et seminar om hvordan konservator kan benytte sosiale medier for å nå publikum, arrangert av Organisasjonen danske museer ved Statens verksteder for kunst, København
- *Artist Reference Materials Survey Project: Stakeholders Meeting*, Paul Mellon Centre for Studies in British Art, London.

Konserveringsavdelingen arrangerte også:

- *Soft Particle Blasting Workshop* med Bert Jacek Denne (Technische Hochschule i Köln) som var åpen for studenter ved konserveringsstudiet ved UiO og konservatorer tilknyttet ulike institusjoner i Oslo.

- *Microfaedometry* workshop med Jacob Thomas (Universitetet i Gøteborg).
- *Seductive light, destructive light – balancing presentation and preservation of works of art*, foredrag med David Saunders (Honorary Research Fellow, British Museum, London) som var åpen for studenter ved konserveringsstudiet ved UiO og konservatorer tilknyttet ulike institusjoner i Oslo.
- *Round table discussion about framing techniques at the British Museum* med Hannah Clare (Head of Preventive Conservation, British Museum, London) og Hannah James (Collections Manager: framed works, British Museum, London).
- *Conservation at the Getty Conservation Institute*, foredrag med Tom Learner (Head of Science at Getty Conservation Institute, USA) og Joy Mazurek (Assistant Scientist, Getty Conservation Institute, USA).
- *Research at Hercules Centre*, foredrag med Antonio Candeias (Director, Hercules Centre ved Evora University, Portugal).

IV. Kommunikasjon og markedsføring

Presse og media

Edvard Munch og *Munchmuseet* er omtalt 9 064 ganger i nasjonale og internasjonale medier i 2018.

Munchmuseet ble omtalt 110 ganger i norske medier og 1 217 ganger i internasjonale medier.

Edvard Munch er omtalt 7 737 ganger.

Det har vært gjennomført to svært vellykkede presseturer i samarbeid med Innovasjon Norge og ambassadene. Den ene turen ble arrangert i juli og involverte 10 japanske journalister som over en knapp ukes tid fikk en *Munch i Oslo*-tur, i forbindelse med den store Munch-utstillingen i Tokyo. Dette inkluderte blant annet omvisning på museet, intervju med kurator og andre fagpersoner, besøk til relevante Munch-steder i Oslo, samt Munchs hus i Åsgårdstrand. Høsten 2018 hadde vi besøk av en gruppe russiske journalister, i forbindelse med utstillingen på Tretyakov i april 2019. De fikk en komprimert utgave av samme opplegg. Resultatet fra begge turer ble oppslag i flere relevante medier og store kunstmagasiner med reportasjer over flere titalls sider.

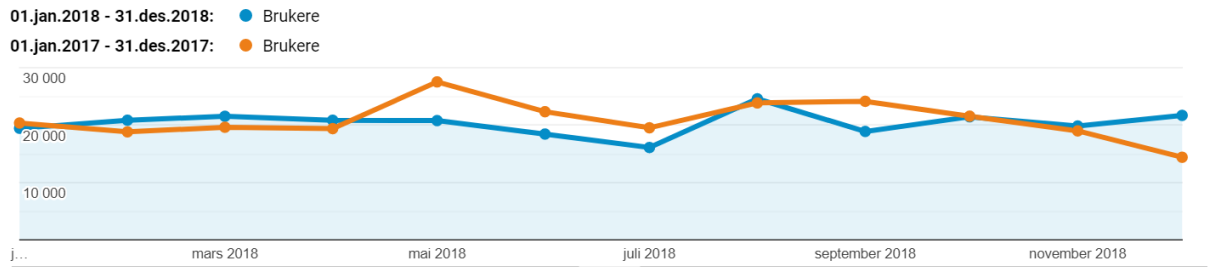
Museet har også vært godt synlig i flere tv-innslag og radiointervjuer i Norge.

Nettside

Museet har hatt en svak økning i besøket til munchmuseet.no i 2018, 83 % av disse er nye brukere til nettsidene.

50 % av besøket til nettsiden skjer på mobile plattformer tilsvarende 2017, 23,2 % direkte (+5 % vs. 2017), 9,8 % fra SoMe (+5,9 % vs. 2017) og 63,9 % via organisk søk (+1 % vs. 2017). 49 % er mellom 25-44 år, tilsvarende som 2017.

Ny nettside vil bli lansert i 2019 og det er derfor ikke gjort større utviklingsarbeid på eksisterende løsning. Nettsiden er mobiltilpasset, søkeordoptimalisert, oppdatert med nye bilder, og kalenderen/eventer vises på en bedre måte.

Nyhetsbrev

Museet ønsker lojale besøkende og ser at det er flere som ønsker å følge med på hva det er som skjer av utstillinger og arrangement. Nyhetsbrevet sendes ut 1-2 ganger per måned.

I 2018 har antall mottagere økt fra 4 305 til 10 077. Åpningsraten er på ca. 40 %.

Sosiale medier

Museet har prioritert Facebook og Instagram som hovedkanaler på sosiale medier. I tillegg har vi en tilstedeværelse på Twitter og YouTube, hvor vi jobber aktivt med å bygge opp sistnevnte. Vår medieovervåker har registrert 54 280 omtaler av Munch i sosiale medier nasjonalt og internasjonalt det siste året. Facebook og Instagram er stedene vi omtales mest.

FACEBOOK: 82 prosent av nordmenn har en profil på Facebook. To helt klare trender i 2018 har vært at bruk av video og direkte strømming øker, samt at vi ser at innhold tilpasset mobil blir viktigere enn noen gang. 85 % av trafikken på Facebook kommer fra mobile enheter og vi sjekker Facebook i snitt 14 ganger hver dag. Vi scroller 91 meter i feeden på Facebook hver dag.

Overordnet mål for SoMe og nett:

Økt synlighet og tilstedeværelse på sosiale medier, inspirere følgerne våre til besøk og gjenbesøk. Bygge en tydelig merkevare og styrke relasjonen til følgerne. Dele kunnskap og bygge interesse for Munch og museet. Senke terskelen for å besøke oss.

I 2018 har museet hatt spesielt fokus på å nå ut til et enda bredere publikum, både nasjonalt og internasjonalt. Det har vært viktig for oss å forstå hva publikum er interessert, og engasjert i, og gi dem mer av dette. Vi har brukt tid på å skape godt innhold som vårt publikum engasjerer seg i og deler og dermed bidrar til å spre kunnskap og kjennskap om Munch og museet. Vi har også brukt mye tid på å svare og følge opp publikummet vårt, dette har vært en helt bevisst satsing for å bygge gode ambassadører for museet som vi allerede ser hjelper oss å spre innholdet vårt.

I tillegg har vi kjørt flere kampanjer fra museets kanal. Både rene informasjonskampanjer og markedsføring av arrangementene våre, men også kampanjer som er målrettet mot kunstinteresserte i nye markeder. I dette arbeidet har vi vært opptatt av å teste og optimalisere det arbeidet vi gjør slik at vi når best mulig ut og får mest mulig ut av markedsbudsjettet.

Også her har det vært viktig å skape godt innhold da dette belønnes økonomisk av Facebook (poster som får mange klikk og engasjement får lavere pris ved annonsering). Før jul kjørte vi testkampanje med fokus på å nå kunstinteresserte i land Munchmuseet har spesielt fokus på, med gode resultater. Under denne kampanjen nådde vi 4,12 millioner kunstinteresserte mennesker, vi fikk 91 400 reaksjoner (kommentarer, delinger og likes på innleggene) og vi økte antallet følgere på siden med 3 000.

Totalt for året har vi økt antall følgere på siden med 7 200, 61 % mer enn Nasjonalmuseet økte med i samme periode. Via betalt aktivitet har vi i 2018 nådd over fire millioner unike mennesker og hatt 7,6 millioner visninger. Det har vært 16 200 lenkeklikk inn til nettsiden og totalt 157 000 klikk på alt av poster og 114 900 reaksjoner. Vi treffer best i alderssegmentet 18-24 og 35-44 år.

Ved utgangen av året hadde *Munchmuseet* 80 383 og *Edvard Munch* 287 231 følgere.

INSTAGRAM

53 % av nordmenn har en Instagram-profil.

Fokuset for Instagram-profilen til museet har vært å inspirere og underholde følgerne våre, for slik å skape interesse for Munch og ønske om å besøke museet. Vi har hatt fokus på å differensiere innholdet fra Facebook, da vi har mange av de samme følgerne i begge kanaler. Vi har også stilt strenge krav til kvalitet på bildene.

Vi har postet innhold fast tre ganger i uken, oftere ved behov (utstillingsåpninger eller andre aktuelle hendelser). Noe av innholdet er fast, som #ønskebilde (hvor følgerne får ønske seg et bilde) og ukens fun fact om Munch. Vi har også bevisst brukt minst 25 % av tiden til å kommentere, dele og like andres bilder, for også her å bygge ambassadører for museet og bidra til at publikum engasjerer seg og prater om oss, det er noe av den beste reklamen vi kan få.

Også på Instagram har vi kjørt betalte kampanjer, både på rene innholdsposter, men også fremming av arrangementer.

Vi har også satset mer på kortfilmer og testet forskjellige konsepter her.

Vi bruker faste hashtags på innholdet og ser at vi får mange nye følgere gjennom dette. Disse er #edvardmunch, #munch, #munchmuseet og #munchmuseum. Den klart største er #edvardmunch.

Våre mest populære poster i 2018 fikk 2 046 likes og nådde ut til nesten 20 000 mennesker (ubetalt).

Kontoen hadde 31 900 følgere ved utgangen av året, en økning på 27 % fra 2017.

TWITTER

Vår hovedmålgruppe på Twitter er journalister, nasjonalt og internasjonalt.

Har ikke vært en prioritert kanal, men vi har hatt en tilstedeværelse der, noe som betyr at vi jevnlig har delt relevante nyhetssaker, spesielt rettet mot et internasjonalt marked.

Vi har 8 100 følgere på Twitter ved utgangen av året.

YOUTUBE

Vårt hovedfokus for YouTube-kanalen har vært å rydde opp og klargjøre plattformen for godt

innhold fremover. Denne plattformen vil bli viktig i arbeidet opp mot nytt museum. Per i dag har kanalen 1 700 abonnenter og vi ser et stort potensiale her.

SNAPCHAT

I dag har 60 prosent av nordmenn en profil på Snapchat. På grunn av manglende ressurser har ikke Munchmuseet prioritert Snapchat som kanal enda. Vi kommer imidlertid til å sørge for en tilstedeværelse der fremover, i form av annonsering og relevante filtre.

Medlemsprogram

Munchmuseets medlemsprogram er et tilbud til de som er interessert i Edvard Munchs kunst, og som ønsker å få et tettere forhold til museets utstillinger og aktiviteter. 250-450 medlemmer deltar i medlemsåpninger og kuratorforedrag. Det var 850 aktive medlemmer ved utgangen av året.

Sponsorer og samarbeidspartnere

Munchmuseet har solide samarbeidspartnere og sponsorer med Idemitsu, Viking Cruises, Clarion Hotel, AkerBP og Bergesenstiftelsen som hovedsponsorer, Canica og Equinor som sponsorer, Avinor Oslo Lufthavn og Deloitte som samarbeidspartnere, Fritt Ord, Kulturrådet, Kulturdepartementet og Stiftelsen UNI som tilskuddspartnere og Samsung som bidragsyter.

For øvrig har vi en lang liste samarbeidspartnere: Aker ASA, Aker BP, Aker Solutions, Aktivitetshuset K1, Anders Engesvik og Jonas Stokke, Bjørvikforeningen, CAFA, China Academy of Fine Arts, Cappelen Damm Forlag, Centre for Art Technological Studies and Conservation, Danmark, CNR-INSTM, MOLAB, Italia, CNRS-Louvre, MOLAB, Frankrike, Color Line, CSGI Consortium, Università degli Studi di Firenze, Cultural Heritage Agency of Netherlands, Nederland, Den kulturelle skolesekken, Det statlige Tretjakov-galleriet, Edvard Munch videregående skole, Eller med a, estudio Herreros, Flytoget, Getty Conservation Institute, Grand Hotel, H. Aschehoug & Co, Hercules Centre –Evora University, HiOA – Fakultet for samfunnsvitenskap., HiOA – Fakultet for teknologi, kunst og design, Institutt for maskin, elektronikk og kjemi, Innovasjon Norge, Institutt for arkiv-, bibliotek- og informasjonsfag, Jassbox, Jennifer Mass & Co, Bard College, Kagge forlag/J.M. Stenersen forlag, King Abdulaziz Center for World Culture (Ithra), KODE, Kulturtanken, Den kulturelle skolesekken, Kunsthall Oslo, Kunstsammlung Nordrhein-Westfalen, Labwerk, Landing – stedsspesifikk scenekunst, Magne Magler Wiggen/mmv arkitekter, Manthey Kula arkitekter, Marmottan Monet Museum, Mercatorfonds, Ministry of Culture, Government of the Republic of India, Munch-stedene: Fredrikstad kommune, Horten kommune, Kragerø kommune, Løten kommune, Moss kommune, Vestby kommune, Vågå kommune og Edvard-Munch-Haus Warnemünde, Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design, Nazionale di Ottica, CNR-INO), Italia, Next Game, Next Signal, North design, London, Norwegian Russian Chamber of Commerce, NTNU – Color Science Laboratory, Nydalen videregående skole, Opificio delle Pietre Dure, Archlab, Orfeus Forlag, Oslo kulturskole, Oslo Pride, Oslo S Utvikling, Oslo-Filharmonien, Queen Sonja Print Award, Ramme Billedgalleri, Røde kors, Shanghai Museum, Skeiv Verden, Skira, Snøhetta, Sparebankstiftelsen DNB, Statens Museum for

Kunst, Stiftelsen Edvard Munchs Atelier, Supervisuell – Tegnspråklig filmproduksjon, Teknisk Museum, Thames & Hudson, The Arts+, Frankfurter Buchmesse, The British Museum, The GIFT-project, The Japan Norway Society, The National Institute of Optics, Thon Hotels, Università di Napoli Federico II, University of Chemical Technology, Utenriksdepartementet, Vilhelm Christensen, VisitNorge, VisitOslo, Werner Murrer Rahmen, Xynteo Exchange og Øyafestivalen.

Nettverk for Munch-stedene

Munch-stedene består av ni steder Edvard Munch hadde tilknytning til i løpet av sitt liv. Nettverkets mål er å øke antall besøkende ved å tilby opplevelser i Munchs fotspor og gi mulighet til å oppleve stedene han levde og arbeidet. I løpet av 2018 har nettverket videreutviklet reiselivskonseptet, og presentert det for reiselivsbransjen nasjonalt og internasjonalt. Opplevelsene markedsføres i tette samarbeid med Visit Oslo Region og Innovasjon Norge. Munchmuseet, i samarbeid med Munch-stedene, har utgitt publikasjonen *Mine slott – en reiseguide til Edvard Munchs steder* på norsk og engelsk. Boken forteller historien om Edvard Munch fra de ni stedene slik at turistene får en helhetlig historiefortelling gjennom reisen. Nettverket har fått innvilget støtte fra Innovasjon Norge gjennom programmet *Global Growth*. Som skal igangsettes i 2019 Et resultat av nettverket er at Løten og Vågå kommune har gått sammen om produktet *Edvard Munch – den nordlige ruten* som støttes av regionene.

Museumsbutikk

Butikken har hatt en nedgang i 2018, og fikk en omsetning på 6,1 mill, noe som er 15 % under budsjett. Noe av tilbakegangen i omsetning kommer som et resultat av et lavere besøkstall og varm sommer. Snittsalg per besøkende er på 35,6 kr.

Bestselgere i 2018:

- Postkort
- Reproduksjoner
- Kjøleskapsmagneter
- Handlenett i resirkulerbart materiale

I 2018 hadde Munchmuseet en pop-up butikk i Spikersuppa for å eksponere Munchmuseet for de forbigående, her ble det også solgt varer for 0,2 mill.

Kafé

I mai 2015 overtok Stockfleths museets kafe. Kaféen har en god utvikling i besøket, og vi opplever i økende grad at flere og flere av folk som bor i nærområdet benytter seg av kafeens tilbud uavhengig av museumsbesøk.

V. Publikasjoner

Munchmuseet har utgitt tre utstillingspublikasjoner, en plakatbok, en reisebok, to utgivelser i samarbeid med andre forlag, fem nye språk av sitatbok, samtlige har hatt stor suksess og har bidratt positivt til museets inntjening. *Hode ved hode. Cronqvist/Bjørlo/Munch.* ble det solgt 294 stk. av i 2018 (utgitt i 2017 og utstilling avsluttet i 2018).

I 2018 publiserte, produserte og/eller bidro Munchmuseet til følgende utgivelser:

- *Omeegas øyne. Marlene Dumas om Edvard Munch*, red. Marlene Dumas, norsk og engelsk (Munchmuseet/Mercatorfonds, 2018). Distribusjon av boken i USA(Yale) og resten av verden (Thames&Hudson). Tekst av Dumas, Trine Otte Bak Nielsen og Edvard Munch. I boken tar Dumas oss gjennom sitt forhold til Munch, hvordan de behandler lignende temaer i sine kunstnerskap som kjærlighet, angst og sorg. Det ble solgt 607 stk. av begge språk i museumsbutikken, eksternt salg mangler foreløpig tall.
- *Edvard Munch - Between the clock and the bed*, red. Gary Garrel, Jon-Ove Steihaug og Sheena Wagstaff. Samproduksjon med Metropolitan Museum of Art, distribuert i hele verden. Essays av Jon-Ove Steihaug, Patricia Berman, Allison Morehead, Mille Stein og Richard Schiff. Boken gir et nytt perspektiv på verk fra hans senere oeuvre. Boken solgte i museumsbutikken 622 stk. i 2018.
- *Med lukkede øyne – Gauguin og Munch*, red. Ute Kuhlmann Falck, norsk og engelsk utgave (Munchmuseet/Uten tittel, 2018). Essays av Ute K. Falck og Gerd Woll. Boken gir en introduksjon til utstillingens tema og utdyper perspektivene sett i utstillingen. Utgivelsen solgte i 2018 465 stk.

Til prosjektene i *Munchmuseet i bevegelse - Samtidskunst* ble det gitt ut fire publikasjoner, designet av *Eller-med-A*:

- *Marte Eknæs & Nicolau Vergueiro – Open 24 Hours*, red. Natalie Hope O'Donnell (Oslo: Munchmuseet).
- *Marjolijn Dijkman & Toril Johannessen – Liquid Properties*, red. Natalie Hope O'Donnell (Oslo: Munchmuseet) med tekst av Karolin Tampere.
- *TROLLKREM IMPORT*, red. Natalie Hope O'Donnell (Oslo: Munchmuseet) med bilder av Maria Pasenau.
- *Sara Eliassen - The Feedback Loop*, red. Natalie Hope O'Donnell (Oslo: Munchmuseet) med tekst av Pasi Väliäho.

Museet oversatte sitatboken *Som spøgelse forlader jeg dig / Like a Ghost I Leave You* til fransk, spansk, tysk, russisk og kinesisk. I tillegg japansk i samarbeid med et japansk forlag, med kun salg i Japan. Totalt (alle språk) har sitatboken solgt 612 eksemplarer i 2018. Boken har solgt godt i museumsbutikken samt blitt solgt til Nasjonalmuseet for Kunst, Arkitektur og Design, utvalgte bokhandlere og nettbokhandlere og National Museum of Art i Washington DC.

Munchmuseet har gitt ut en plakatbok hvor 16 av Munchs mest kjente verk er tilgjengelig for å bli hengt på veggen, dette sammen med godt skrevne tekster av Nikita Mathias på ti språk norsk, engelsk, tysk, fransk, spansk, italiensk, arabisk, russisk, kinesisk, japansk. Bøkene har solgt 611 stk. i 2018.

Munchmuseet ga i samarbeid med Munchnettverket ut boken «*Mine slott*»- en reiseguide til Edvard Munchs steder, både på norsk og engelsk (Munchmuseet, 2018). Boken er en reiseguide hvor man får informative tekster om stedene Munch hadde tilknytning til og verkene som kan knyttes til stedene. Boken har vært omtalt i en rekke medier og har solgt godt. Boken er tilgjengelig for salg i alle norske bokhandlere, alle Munchstedene og i museumsbutikken. Boken solgte av begge språk 65 stk. i museumsbutikken og 1 400 er solgt til eksterne utsalgssteder i 2018.

I samarbeid med Stenersens forlag ga Munchmuseet ut boken *Munch. En introduksjon til livet og bildene* i november 2018, tekst av Øystein Ustvedt. En bok for den nysgjerrige som ikke er godt kjent med Munch fra før av og ønsker å lære mer. Boken er til salgs i alle landets bokhandlere, og har så langt solgt 1 400 stk. eksternt og i museumsbutikken 75 stk. i 2018.

I skjønneste uorden. Møter med Edvard Munchs maleri Pubertet. ble utgitt i samarbeid med Orfeus forlag i november 2018. Artikler av Finn Skårderud, Jon-Ove Steihaug, Jin Strand Ferrer og Terje Syversen. Boken tar for seg både den psykologisk sårbare livsfase pubertet er, samt fra et kunsthistorisk perspektiv og konserveringen av maleriet. Boken er tilgjengelig for salg i alle landets bokhandlere, og i museumsbutikken har man solgt 47 stk. i 2018.

VI. Forskning, samlingsforvaltning og bibliotek

Forskningsamarbeid med UiO og Nasjonalmuseet

Munchmuseet har inngått en avtale med Universitetet i Oslo og Nasjonalmuseet om et forskningssamarbeid med tittelen *Munch, Modernity and Modernism*, som har som hovedaktivitet et årlig internasjonalt forskningsseminar. Årets seminar hadde tittelen *Surrealism in and of Scandinavia* og ble avholdt på UiO 30. november. Keynote adress var ved Karen Kurczynski, University of Massachusetts, Amherst. Museets avd.dir. Jon-Ove Steihaug ledet Panel I: *Symbolism in and of Surrealism*. Pat Berman ledet Panel II: *Women in and of Surrealism*. Øystein Ustvedt fra Nasjonalmuseet ledet Panel III: *Narrative in and of Surrealism*, hvor museets konservator Lars Toft Eriksen bidro med paper *Rolf Stenersen and the Surrealism of Edvard Munch*. Seminaret inneholdt 10 papers og et oppsummerende foredrag ved Allison Morehead. Dagen etter var det et seminar for PhD-studenter arrangert av Pat Berman og med deltagelse av flere av seminardeltagerne. Denne gruppen besøkte også Munchmuseet for å se utstillingen *Måneoppgang* og ble mottatt av Jon-Ove Steihaug som ga en introduksjon.

Doktorgrads-prosjekt om geni-begrepets betydning for mottagelsen av Munchs kunst

Konservator Lars Toft-Eriksen er i ferd med å skrive en doktoravhandling på Munch, som del av doktorgradsprogrammet ved UiO og innenfor sin ordinære stilling (med 50 % tid fristilt til doktorgradsstudier). Prosjektet har tittelen *Re-reading Rolf Stenersen's Story of Munch and the Myth of Genius*, og er et samarbeid mellom Munchmuseet og Universitetet i Oslo. Det dreier seg om en kritisk undersøkelse av den rolle forestillingen om kunstnergeniet har spilt i mottakelsen av Munchs kunst. Stenersens populære bok *Nærbilde av et geni* (1944) har spilt en viktig rolle i så måte og vil bli analysert nærmere i dette prosjektet.

Prosjekt for digitalisering, komplettering og kvalitetssikring av innhold til samlingsdatabasen (TMS)

Basert på en storslått sponning av museet med 10 millioner fra Bergesenstiftelsen, har museet igangsatt et 3-årig prosjekt som har som formål å komplettere innholdet i samlingsdatabasen, slik at all informasjon om gjenstander i samlingen bringes opp på en felles minimumsstandard. Et viktig mål er å få registrert alle grafiske trykk i samlingen opp til en slik standard. Kun om lag 3 000 av museets i alt 18 200 trykk var fullt registrert og fotografert da prosjektet startet. Prosjektet innebærer også å kvalitetssikre informasjon som allerede ligger inne i TMS.

Tekstprosjekt/eMunch.no

Arbeidet med tekstene har i 2018 blitt videreført i museets faste halve stilling. I tillegg til den faste halve stillingen, har museet i forbindelse med prosjektet for komplettering av TMS fått mulighet til å videreføre engasjementet av en medarbeider ut 2018. Medarbeideren har arbeidet med kronologisk ordning av Munchs brev og tekster i forbindelse med Ivo de Figueiredos biografiprojekt. Mange tidligere udaterte eller bredt daterte tekster blir nå plassert mer presist inn i kronologien. Dette arbeidet er nødvendig grunnforskning og det er på høy tid at det blir gjort.

Samlingsdatabasen, The Museum System (TMS)

TMS ble høsten 2018 oppgradert til ny versjon. Det har vært arbeidet med opplæring av nye og gamle brukere, datavask, rapportmalutvikling, brukerstøtte osv.

Det har blitt arbeidet videre med utvikling av innholdet i TMS mht. Munchs grafikk, malerier og dokumentarfoto som en del av prosjektet for komplettering av TMS, som kom i gang i fjor, med midler fra Bergesenstiftelsen. Denne kompletteringen og kvalitetssikringen av museets samlingsdatabase er særdeles viktig for museets arbeid.

Prosjektlederne og særlig registrarene i prosjekt- og planavdelingen har i 2018 fortsatt arbeidet med å utvikle sin bruk av TMS og få mest mulig standardisert. Conservation Studio har også blitt oppgradert til ny versjon i 2018. Digital samlingsforvalter og ansatte fra konserveringsavdelingen har fortsatt samarbeidet med Gallery Systems i deres arbeid med videreutvikling av Conservation Studio. Arbeidet med opplæring pågår fortsatt. Det gjenstår fortsatt noe arbeid med å bestemme hvordan deler av programmet skal brukes og hva slags rapporter man skal kunne hente ut.

Biblioteket

Det har vært en liten nedgang i antall eksterne besøkende, men siden vi det halve året har hatt åpent bare to dager i uken, har besøket likevel vært høyt. Biblioteket har bidratt med omfattende hjelp til eksternt filmprosjekt, samt eksterne og interne utstillinger, i første rekke utstillingen *Exit!* som vises i museet sommeren 2019. Registreringen av bøkene i Edvard Munchs boksamling i en egen database ble avsluttet i 2018. Biblioteket har fått låne fra privat eie 11 bøker og en rekke familiedokumenter som har vært i Edvard Munchs eie. Bøkene er registrert og et utvalg dokumenter fotografert.

Antall eksterne besøkende i 2018: 263. Tilvekst av litteratur: 418.

Forskning innen konservering

Forskning i konserveringsavdelingen gjør det mulig å støtte et langsiktig program for forskningsaktiviteter som belyser de viktigste behovene til museets samling. Fokuset er å forstå kunstmateriale brukt av Munch og utarbeide bærekraftige løsninger for å bevare og beskytte samlingen på lang sikt.

Munchs eksperimentering med kunstmateriale og ulike teknikker, samt kunstnerens egne uegnede oppbevaringsforhold har ført til store utfordringer for bevaringen av samlingen. Mange av verkene i samlingen viser tydelige tegn på nedbrytning (f.eks. ustabile malingslag, misfarginger, saltutslag, porøs grundering og fargelag) som innen konserveringsfeltet er sentral forskningstematikk. Derfor dreier forskningen innen konservering seg

om følgende kjerneoppgaver:

- Beskrive teknikker og identifisering av materialer Munch har brukt i sine malerier, tegninger og trykk (oljetuber, pasteller, fargekritt, akvarellfarger, paletter, lerreter, papir, papp, grundering, grafikkverktøy) som grunnlag for konservering og behandlinger, og også den kunsthistoriske forståelse av samlingen.
- Studere og overvåke aldrings- og nedbrytningsprosesser, men prioritere dem som er til hinder for tilgjengelighet og visning av samlingen. Dette vil bli lagt til grunn for prioriteringen i konserveringen av samlingen. Tilretteleggingen av museets utstillings- og utlånsprogram er førende.
- Utvikle og teste nye behandlinger for å forsinke nedbrytningen av verker og gjøre det mulig å bruke dem i utstillings- og utdanningsprogrammer.

I 2018 ble det igangsatt to sentrale forskningsprosjekter:

- Utvikling av et omfattende sett kjemiske og fysiske data som beskriver materialer og teknikker Munch benyttet seg av. Museet samarbeider med et internasjonalt nettverk av forskningsinstitusjoner (bl.a. Getty Conservation Institute i USA, Technische Hochschule i Tyskland, Laboratório Hercules i Portugal, CNR-University of Perugia i Italia). Ikke-invaderende og mikrodestruktive teknikker benyttes for å studere nedbrytning med henblikk på den langsiktige bevaringen av samlingen. Arbeid med Munchs malematerialer er igangsatt og planlegges som en internasjonal vitenskapelig referansedatabase for moderne kunstmateriale.
- *Touchstone for Heritage Endangered by Salt Crystallization*, et internasjonalt forskningsprosjekt som i hovedsak er et samarbeid mellom Munchmuseet, Hercules Centre Portugal, Getty Conservation Institute i USA, og Technische Hochschule i Tyskland. Prosjekt handler om saltutvikling i Munchs maleriene som er en av de største utfordringene nå det gjelder konservering av museets samling. Prosjektet er finansiert med midler fra The Portuguese Foundations for Science and Technology.

Forskning innen formidling

I 2017 ble Munchmuseet del av forskningsprosjektet GIFT, et EU-prosjekt initiert av IT University of Copenhagen, under ledelse av Anders Sundnes Løvlie. Prosjektet er et tverrfaglig aksjonsforskningsprosjekt der Munchmuseet utfører små eksperimenter som tester ut nye måter å arbeide med digitale publikumsopplevelser på.

I 2018 har Munchmuseet deltatt på workshop på CAOS-museet i Terni, Italia og på IT University i København. Vi har i tillegg hatt nettverket på besøk på Munchmuseet, og fått GIFT presentert for et norsk kulturfelt under seminaret *Why do We Fail Digitally? Developing solutions for Transforming the Cultural Sector* 30. november 2018. I 2019 planlegger vi å teste ut et digitalt formidlingsprosjekt i samarbeid med Next Game og kunstnergruppen Blast Theory, for det nye Munchmuseet.

Forskningspresentasjoner og andre faglige foredrag ved museets ansatte

Lars Toft Eriksen, *Rolf Stenersen and the Surrealism of Edvard Munch* på seminaret *Surrealism in and of Scandinavia*, 30. november, 2018

Ute Kuhlemann Falck, foredrag om Edvard Munchs og Paul Gauguins bruk av tresnitt teknikk, miniseminar: *Med åpne øyne – et kulturkritisk blikk på Gauguin og Munch*, 25.2.2018.

Trine Otte Bak Nielsen, *Årets Festivalkunstner*, kuratorsamtale med kunstner Tor Erik Bøe, sammen med Natalie Hope O'Donnell og prosjektleder Kyrre Heldal Karlsen, Øyafestivalen, 8. august.

Trine Otte Bak Nielsen, Kuratorsamtale med Marlene Dumas, 29. september 2018

Trine Otte Bak Nielsen, Kuratorforedrag for Munchmuseets medlemmer, *Måneoppgang, Marlene Dumas & Edvard Munch*, 14. oktober 2018

Trine Otte Bak Nielsen, Foredrag og faglig ansvarlig for seminaret *Painting Lovestories*, med Marlene Dumas, Karsten Meinich og Trine Otte Bak Nielsen, 21. oktober 2018

Natalie Hope O'Donnell, *TROLLKREM IMPORT lansering*, kunstnersamtale med Tor Erik Bøe og Lex Brown. Munchmuseet, 22. februar.

Natalie Hope O'Donnell, *Exhibition Complex – from studio to gallery, and everything in between*, foredrag for Open Forum/Kunstakademiet, Khartoum, 12. mars.

Natalie Hope O'Donnell, *Kunsten i byen – byen i kunsten*, foredrag for AGENDA/KHiO, Kunsternes Hus, 6. april.

Natalie Hope O'Donnell, *Sara Eliassen, The Feedback Loop*, kunstnersamtale, Munchmuseet, 19. april.

Natalie Hope O'Donnell, *Munchmuseet i bevegelse*, foredrag, PRAKSIS Oslo, 27. april.

Natalie Hope O'Donnell, Storihle, PRAKSIS Oslo, 25. mai.

Natalie Hope O'Donnell, *b'Arte med #munchøya!* samtale med Tor Erik Bøe og Kyrre Heldal Karlsen, Munchmuseet, 14. juni.

Natalie Hope O'Donnell, *Årets Festivalkunstner*, kunstnersamtale med Tor Erik Bøe, Kyrre Heldal Karlsen og Trine Otte Bak Nielsen, Øyafestivalen, 8. august.

Natalie Hope O'Donnell, *b'Arte*, presentasjon av Munchmuseets samarbeid med Øyafestivalen for Byrådsavdelingen og Kulturretaten, Munchmuseet 9. august.

Natalie Hope O'Donnell, *b'Arte*, presentasjon av Munchmuseets samarbeid med Øyafestivalen for UD aspiranter og medlemmer av Stortingets Familie- og kulturkomite, Munchmuseet 10. august.

Natalie Hope O'Donnell, *Munchmuseet i bevegelse*, presentasjon for Kulturetaten, Oslo Kommune, 4. september.

Natalie Hope O'Donnell, *Høring*, refleksjon over Merete Røstads *Kammer*, Gamle festsal i Domus Academica, 7. september (forhåndsopptak).

Natalie Hope O'Donnell, *A Queer Curatorial Approach: Munchmuseet on the Move*, foredrag på KMD Monday Lectures, Universitetet i Bergen, 17. september.

Natalie Hope O'Donnell, *Towards an inclusive exhibition history: strategies for expanding the canon*, foredrag på konferansen *Nye perspektiver på feminisme og kunst i de nordiske landene 1970-2018*, Stavanger Kunstmuseum, 19. september.

Natalie Hope O'Donnell, *Bli et kunstverk!* kort presentasjon av Tor Erik Bøes kunstprosjekt for #munchøya, MESH, 24. september.

Natalie Hope O'Donnell, *Harald Szeemann and Ole Henrik Moe: 'Our World of Things - Objects' (1970) at Henie Onstad Kunstsenter*, foredrag på NORDIK Art History Conference XII, Session 7: Futures from the Past? Scandinavian Exhibition Histories, København, 27. oktober.

Natalie Hope O'Donnell, *TROLLKREM IMPORT*, boklansering og kunstnersamtale med Tor Erik Bøe, Ingensteds, 9. november.

Natalie Hope O'Donnell, *Munchmuseet on the Move and Counter-Culture*, foredrag og panelsamtale med Geir Tore Holm og Elissa Auther, ledet av Ketil Nergaard for Norsk Kunstår bok lansering, Kunstneres Hus 10. november.

Natalie Hope O'Donnell, *The exhibition as a spatial construct*, foredrag for Curatorial Intensive L'Intrus, på Tabakalera, San Sebastian, Spania, 21. desember.

Natalie Hope O'Donnell, *A Queer Curatorial Approach: Munchmuseet on the Move*, kveldsforedrag på Tabakalera, San Sebastian, Spania, 21. desember.

Jon-Ove Steihaug, *The Painterly Work of Edvard Munch*, innlegg på seminaret *Into Paint*, Munchmuseet 1. juni 2018

Irina Crina Anca Sandu, *Edvard Munch's collection in Oslo: background, challenges and trends for scientific research in an interdisciplinary context*. Forelesning gitt til studenter ved Glasgow University, 29. januar 2018.

Irina Crina Anca Sandu, T. Ford, C. Miliani, K. Janssens, G. van der Snickt, J. Striova, M. Raffaelli, R. Fontana, Laura Cartechini, F. Rosi, A. Romani, L. Monico, C. Grazia, R. Pereira de Freitas, A. Tournie, C. Andraud, V. Detalle, E. Bourguignon, K. Laclavetine, F. Mirambet, S. George, J.-Y. Hardeberg, M. Ufnalewska-Godzimirska, G. Landro, E. Storevik Tveit, P. Pettersen, *The "Scream" by Edvard Munch - same motif, different colours, different techniques and approaches – a novel non-invasive comparative study of two of its versions*, CHEM CH conference, 3rd-7th July 2018, Bucharest (oral presentation)

J. Ferrer, Irina Crina Anca Sandu, A. M. Cardoso, A. Candeias, C. Borca, E. Leonhard, *Investigating colour changes in red and blue paints – a case study on multi-level characterization of art materials and techniques in Edvard Munch's painting Old Man in Warnemünde (1907)*, Conference on Modern Oil Paints, 23-25th of May 2018, Amsterdam (poster)

M. Mustad, Irina Crina Anca Sandu, A.M. Cardoso, A. Candeias, P. Colombini, *Beeswax painting techniques in two Edvard Munch paintings: a case study on the characterization of the artist's materials and techniques*, Conference on Modern Oil Paints, 23-25th of May 2018, Amsterdam (poster)

T. Syversen, J.S. Ferrer, Irina Crina Anca Sandu, E.Storevik Tveit, A. Hull, J. Mazurek, M. Schilling, J. Mass, C. Miliani, L. Monico, *Paint and drawing reference materials collection at Munch Museum: an unique opportunity for interdisciplinary research around modern paint and drawing materials*, Conference on Modern Oil Paints, 23-25th of May 2018, Amsterdam (poster)

C. Stahmann, E. Storevik-Tveit, Irina Crina Anca Sandu, K. J. van den Berg, I. Joosten, J. Mazurek, M. Schilling, G. Lanterna, O. Sartiani, S. George, *Ketone resins varnishes on canvas paintings from the collection of the Munch Museum: an interdisciplinary transnational research project*, Conference on Modern Oil Paints, 23-25th of May 2018, Amsterdam (oral presentation)

Kari Brandtzæg, kuratorsamtale med Vigdis Hjorth om utstillingen *Hode ved hode*, Munchmuseet 20. januar

Jon-Ove Steihaug, *Bendik Riis og konkurransen om rådhusutsmykningen*, foredrag i anledning utstillingen *Freskobrødrene og frihetens søstre*, Munchmuseet i bevegelse - Kunsthall Oslo, Dr. Eufemias gt. 10, 11. mars

Mørland, Gerd Elise: *Bruk av beacons i inkluderende museumsformidling* foredrag under seminaret *Nye verktøy – nye muligheter: Digitale verktøy i museumsformidling*, Bryggens Museum 19.01.18

Mørland, Gerd Elise: *Formidling til nye internasjonale målgrupper*, foredrag under klyngesamling i Bodø, i regi av Innovative Opplevelser. 14.02.18.

Mørland, Gerd Elise: *Think Digital with Munch*, foredrag under Art Lab Milano, 25.05.18.

Mørland, Gerd Elise: *The use of Digital Technology to Enhance the Accessibility of Exhibitions: The Munch Museum Case*, foredrag ved Fotografijos muziejus 15.november, Lithauen.

Mathias, Nikita: *Munchmuseets digitalstrategi*, Kreativ Næringskonferanse, BI, Oslo, 22.02.2018.

Mathias, Nikita: *Edvard Munch. Mellom klokken og sengen*, Medlemsforedrag, Munchmuseet, 27.5.2018.

Mathias, Nikita: *Challenge Pitch*, 'Hvorfor feiler vi digitalt? Utvikling av digitale løsninger for kultursektoren', seminar, Munchmuseet, 30.11.2018.

Mathias, Nikita: *Artificial intelligence – an emotional avatar of Edvard Munch*, 'Cultural Heritech @ Norway House. Showcasing Solutions and Troubleshooting Challenges', seminar, Norway House, Brussel, 12.12.2018.

Mathias, Nikita: *To the Sun – An Immersive VR Experience based on Edvard Munch's The Sun*, 'Cultural Heritech @ Norway House. Showcasing Solutions and Troubleshooting Challenges', seminar, Norway House, Brussel, 12.12.2018.

Mathis, Nikita: *How can digital technology help us create more personalized experiences of cultural heritage?*, 'Cultural Heritech @ Norway House. Showcasing Solutions and Troubleshooting Challenges', seminar, Norway House, Brussel, 12.12.2018.

Mørland, Gerd Elise: *Young hearts with an agenda*, moderator for panelsamtale på Mellomstasjonen (Aker brygge) under Collective Oslo Fashion Art, 13.10.18.

Mørland, Gerd Elise: *Kunstspråk*, paneldeltager under åpningsdebatt av Trondheim Open. 26.10.18.

Mathias, Nikita: moderator for kunsthistorisk fagseminar *Into Paint – Edvard Munch and Painting* (inkl. panelsamtale), Munchmuseet, 1.6.2018.

Artikler ved museets ansatte

Ute Kuhlemann Falck, tekstbidrag til publikasjonen *Med lukkede Øyne – Gauguin og Munch* (Munchmuseet, 2018)

Trine Otte Bak Nielsen, tekstbidrag til publikasjonen *Omega's Eyes*, laget i forbindelse med utstillingen Måneoppgang (Munchmuseet, 2018)

Natalie Hope O'Donnell, *Gratisarbeid i kunstfeltet – en appell*, essay i *Fanfare* (1/2018)

Natalie Hope O'Donnell, *Kolonialiserende utstilling på Haugar i Hen – det flytende kjønn*, utstillingsanmeldelse i *Billedkunst* (2/2018)

Natalie Hope O'Donnell, *Berlin-biennalen tilbake på kunstkartet*, utstillingsanmeldelse i *Billedkunst* (3/2018)

Natalie Hope O'Donnell, *From Grønland to Khartoum: Natalie Hope O'Donnell and Ben Lignel chat on the move*, intervju for Norwegian Crafts på nett, 5. juli.

Natalie Hope O'Donnell, *Liverpool-biennalen 2018 – hvor har den vakre verden blitt av?* utstillingsanmeldelse i *Billedkunst* (4/2018)

Jon-Ove Steihaug, *Forceful and distilled dramas*, i *Munch: A Retrospective* (Asahi Shimbun/Tokyo Metropolitan Museum of Art, 2018)

Jon-Ove Steihaug, *Radikal maleri - et bilde i samtiden*, i *I skjønneste uorden. Møter med Edvard Munchs maleri Pubertet* (Orfeus / Munchmuseet, 2018)

Mørland, Gerd Elise: *Kvinne nok for Munchmuseet*, kronikk i *Subjekt.no* <https://subjekt.no/2018/10/03/kvinne-nok-for-munchmuseet/> (oppført 21.01.19)

Jin Strand Ferrer og Terje Syversen, *Det skjøre og sarte – materialer og teknikk*, bidrag til *I skjønneste uorden Møter med Edvard Munchs maleri Pubertet*, Finn Skårderud, Jon Ove Steihaug, Jin Strand Ferrer, Terje Syversen. Orfeus/Munchmuseet 2018.

VII. Immaterielle rettigheter

Opphavsretten til Edvard Munchs verk falt i det fri 1.1.2015. At verkene er falt i det fri betyr at alle nå fritt kan anvende motivene til Edvard Munch til ulike formål uten å betale for rettighetene. Kunstnerens moralske rettigheter er fortsatt beskyttet av åndsverksloven. Fotografier Munchmuseet har tatt av verkene er fortsatt Munchmuseets eiendom og beskyttes i 50 år etter at de er tatt. Vi har sett liten økning i interessen for å bruke Edvard Munchs kunst i nye produkter i forbindelse med at verkene er falt i det fri.

Varemerkeregistrering gir positiv beskyttelse ved at man får enerett til bruk av varemerket og mulighet for utleie av bruksrett. Registrering gir negativ beskyttelse ved å stoppe sammenlignbare varemerke for samme type varer, eller bruk som skader det etablerte

varemerke. Et varemerke registreres for et motiv i en produktklasse i et geografisk område for 10 år av gangen og må tas i bruk innen 5 år.

Munchmuseet legger til grunn at det ikke er mulig å registrere alle potensielle kombinasjoner av motiver, områder og vareklasser. Av den grunn registreres varemerker i land som er naturlige markeder for museets produkter og i land der slike typisk produseres. Da varemerkene må tas i bruk innen fem år fra registrering vil antall motiver begrenses.

Advokatfirmaet Grette startet i 2012 prosessen med registreringen av EDVARD MUNCH (ord), EDVARD MUNCH (signatur), SKRIK (ord), SKRIK (figur), MADONNA (figur) og VAMPYR (figur) i de 6 vareklassene 9, 16, 18, 21, 25 og 28 i Norge, EU, USA og Kina.

Ved utgangen av 2018 er EDVARD MUNCH (ord), EDVARD MUNCH (signatur) og SKRIK (ord) registrert i Norge, EU, USA og Kina. SKRIK (figur), MADONNA (figur) og VAMPYR (figur) er registrert i EU men søknadene er avslått i Norge, USA og Kina.

Patentstyret i Norge nektet i 2018 registrering av figurmerkene fordi det anses å stride mot offentlig orden, jf. varemerkeloven § 15 første ledd bokstav a. I sin begrunnelse har Patentstyret lagt til grunn at:

En registrering av deres merke ville medføre en konkurransemessig fordel som ville være en alvorlig trussel mot grunnleggende verdier i det norske samfunnet. I denne vurderingen har vi lagt vekt på at Madonna-maleriet [, Vampyr og Skrik] er et svært kjent åndsverk som har en høy status og verdi i det norske samfunn. Det er knyttet positive konnotasjoner til verket som ingen kan gis enerett til i form av en varemerkeregistrering. En registrering av deres merke ville også kunne hindre allmennhetens frie tilgang til verkene ettersom en varemerkeregistrering ville gjøre at verket ble tatt ut av det fri..

Munchmuseet er fornøyd med at Patentstyret har kommet til denne avgjørelsen da dette betyr at ingen andre vil kunne hindre Munchmuseets bruk av sentrale Munch-verk ved å registrere varemerker.

VIII. Nytt Munchmuseum

Bakgrunn

I oktober 2014 vedtok bystyret bygging av nytt Munchmuseum i Bjørvika og i november samme år vedtok bystyret reguleringsplan for Munchområdet i Bjørvika.

Byggingen av det nye Munchmuseet startet opp i oktober 2015 og grunnarbeidene pågikk det meste av 2016. I 2017 ble råbygget så godt som ferdig. Innvendige arbeider og montering av fasade startet opp i 2018. Planen er at innflytting i nytt museum kan starte i desember 2019 og at museet kan åpne for publikum i juni 2020.

I planleggingsprosessen for bygging av nytt museum har Munchmuseet deltatt som operativ bestiller og gitt føringer for hvilke prioriteringer som bør gjøres i det nye museet.

Etablering av prosjektorganisasjon vår 2018

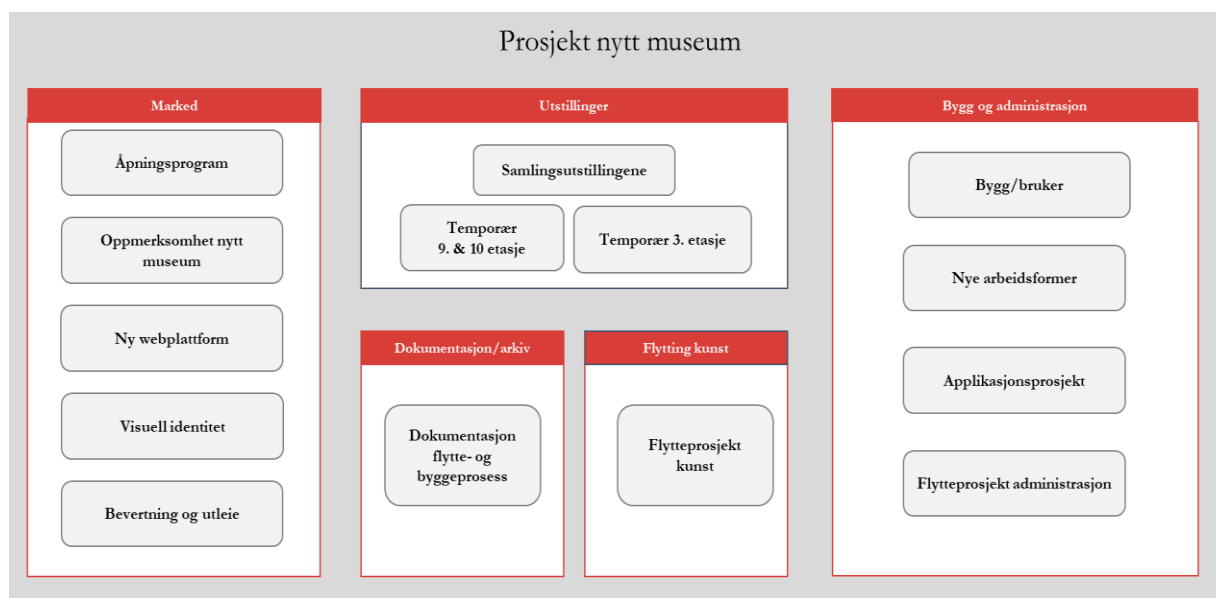
Som bestiller og fremtidig bruker av museet i Bjørvika har Munchmuseet hatt en aktiv rolle i byggeprosjektet siden bystyrevedtaket i 2015. Det har også pågått betydelig forberedelser internt i museet for flyttingen. Blant annet har Konserveringsavdelingen over tid arbeidet med å konservere samlingen til å kunne flyttes.

Våren 2018 så Munchmuseet behovet for å systematisere og intensivere innsatsen med forberedelsene til flyttingen. Ledelsen i Munchmuseet ønsket å etablere en prosjektportefølje som skulle sikre at museet nådde sine vedtatte strategiske mål for perioden 2018 – 2022. Formålet med prosjektporteføljen var å få oversikt over de viktigste prosessene samt sikre god samordning og prioritering på tvers av avdelingene.

Illustrasjon av det nye Munchmuseet i Bjørvika. Foto: estudio Herreros/ Kultur- og idrettsbygg Oslo KF

I juni 2018 ble «Prosjekt nytt museum» etablert med 11 underliggende prosjekter, i tillegg til utstillingene vi åpner med. For samtlige prosjekter ble det utarbeidet og vedtatt mandater med mål, fremdriftsplan, organisering og budsjett. Prosjektene har til felles at de er kritiske for at Munchmuseet når sine strategiske mål for det nye museet i Bjørvika og krever god koordinering på tvers av organisasjonen for å lykkes. Se nedenstående figur for illustrasjon av prosjektorganiseringen.

Prosjekt nytt museum - prosjektoversikt

Fremdriften i prosjektene blir fulgt opp gjennom systematisk rapportering og oppfølging. Hvert prosjekt består av prosjekteier, prosjektleder og en arbeidsgruppe med representanter

fra flere avdelinger i museet. Prosjektlederne rapporterer om status til styringsgruppen annenhver uke. Styringsgruppen tar beslutninger og prioriterer på tvers av prosjektene. I tillegg møtes alle prosjektledere månedlig i prosjektlederforum for å sikre god koordinering på tvers.

I de påfølgende avsnittene beskriver vi formålet med de ulike prosjektene og oppsummerer kort hva som har skjedd i 2018.

Åpningsprogram

Munchmuseet planlegger å gjennomføre et åpningsprogram i forkant av den offisielle åpningen våren 2020. Programmet skal ivareta utvalgte målgrupper og sikre museet stor oppmerksomhet både nasjonalt og internasjonalt. I 2018 har arbeidsgruppen innhentet erfaringer fra åpningsprogram hos andre tilsvarende institusjoner og utarbeidet et forslag på overordnet program for åpningssekvensen som har blitt vedtatt av styringsgruppen.

Oppmerksomhet nytt museum

Munchmuseet ønsker å øke kjennskap og kunnskap om det nye Munchmuseet internasjonalt, nasjonalt og lokalt. Formålet med prosjektet er å sikre engasjement og begeistring gjennom målrettet kommunikasjon og formidling til utvalgte målgrupper. I 2018 har arbeidsgruppen jobbet internt i museet med å innhente innspill til en felles budskapsplattform. Museet har også anskaffet et eksternt PR-byrå, TRY, som bl.a. skal bistå museet med å utarbeide en kampanjeplan.

Ny webplattform

Munchmuseet ønsker å etablere en webplattform som støtter opp under en god brukeropplevelse for Munchmuseets publikum. I 2018 har museet inngått en avtale med KnowIT for arbeidet med å utvikle en ny webplattform og ansatt en ny webansvarlig i Munchmuseet som skal følge opp prosjektet og fortsette arbeidet med å videreutvikle hjemmesiden når den er lansert.

Beverting og utleie

Det nye Munchmuseet vil ha beverting som en viktig del av opplevelsen og tilbudet til publikum. Museet vil også drive kommersiell utleie av museets arenaer. I 2018 har museet arbeidet med å finne samarbeidspartnere til drift av bevertningsløsninger i huset og utleie av arenaer.

Munchmuseet vil inngå et samarbeid med et eksternt kommersielt selskap som skal drive kafe og restaurant i nytt museum. Foto: estudio Herreros / Kultur- og idrettsbygg Oslo KF

Visuell identitet

I forbindelse med åpningen av nytt museum i Bjørvika juni 2020, har Munchmuseet behov for å utarbeide en ny visuell identitet med ulike visuelle komponenter. I mars 2018 ble designbyrået North valgt til å bistå Munchmuseet i denne prosessen, etter en omfattende anbudsprosess med 26 byråer fra inn- og utland. North bistår også museet med rådgivning på wayfinding/skilting til og i det nye museet. I 2018 har arbeidsgruppen fått presentert og vurdert ulike forslag på ny visuell profil for museet.

Dokumentasjon nytt museum

Munchmuseet ønsker å sikre god dokumentasjon og arkivering av flytte- og byggeprosessen til ettertiden. I 2018 er det ansatt en prosjektleder for dette arbeidet og det er gjennomført en rekke møter med eksterne aktører som sitter på arkivverdig materiale.

Utstillinger: Samlingsutstillingene og temporære utstillinger

Arbeidet med utstillingene vi åpner med i nytt museum følges opp som en del av ordinær drift. Utstillingene inngår likevel i porteføljen for å sikre at det er god koordinering med andre prosjekter som er avhengig av fremdriften til utstillingene, f.eks. flytteprosjekt kunst og åpningsprogram.

I Dokumentasjonsprosjektet ønsker Munchmuseet å samle inn tekst, bilder og videomateriale som dokumenterer flytte- og byggeprosessen. Her er et stillbilde fra oktober 2018 av det nye museet fra live-kameraet til Munchmuseet. Foto: Munchmuseet

Flytteprosjekt kunst

Prosjektet er ansvarlig for en forsvarlig flytting av alle samlingsobjekter fra nåværende lagring til nytt museum, samt planlegge sikre og gode magasinforhold i nytt museumsbygg. I 2018 har det blitt ansatt en prosjektleder for flytteprosjektet og en registrar som har startet detaljplanlegging av flytteprosessen.

Flytteprosjekt administrasjon

I desember 2019 overtar Munchmuseet lokalene i Bjørvika og 1. januar 2021 skal Munchmuseet på Tøyen overlevere lokalene til nye eiere. I mellomtiden skal Munchmuseet på Tøyen tømmes. Det er etablert en intern arbeidsgruppe som arbeider med å kartlegge hva som skal gjenbrukes, kastes, selges og/eller gis bort.

Applikasjonsprosjektet

Applikasjonsprosjektet skal levere de ikke-byggavhengige IKT-applikasjonene til det nye Munchmuseet. I 2018 er eksisterende virksomhetsarkitektur kartlagt, leverandør for ny web-løsning er valgt og stilling som IT-sjef opprettet og besatt.

Munchmuseet har vært tilstede på en rekke befaringer med eksterne og interne aktører. I 2018 har tilnærmet alle ansatte vært på byggeplassen for å bli bedre kjent med bygget. Bildet er fra befaring med flytteprosjektene i desember 2018. Foto: Munchmuseet

Nye arbeidsformer

Det nye bygget i Bjørvika representerer en endring i arbeidsformer og arbeidsplasser. Prosjektet skal forberede medarbeiderne i Munchmuseet på en ny arbeidshverdag i de nye arealene i Bjørvika gjennom informasjon og opplæring. I 2018 har prosjektet kartlagt hvordan medarbeidere i Munchmuseet arbeider i dag. Det arbeides med å finne gode løsninger for hvordan de ansatte skal arbeide i det nye museet, der mulighetene for moderne arbeidsformer er større.

Bygg/bruker

Prosjektet følger opp museets behov i byggeprosjektet og opp mot aktører i nærområdet. Arbeidet kan overordnet beskrives i tre hovedområder:

1) Brukerkoordinering byggeprosjekt

Munchmuseet har et godt og tett samarbeid med byggeprosjektet. I 2018 har museet hatt møter med prosjekteringsledelsen ÅF Advansia annenhver uke. I tillegg er det satt opp møter med Kultur- og idrettsbygg ca. en gang i måneden for å sikre god koordinering.

Munchmuseet gjør rede for sine behov, krav og råd inn i pågående prosesser i byggeprosjektet. Museet har også et økende informasjonsbehov om forhold ved det nye bygget i arbeidet med å forberede innflytting. For eksempel har Munchmuseet jobbet sammen med byggeprosjektet om å finne attraktive løsninger på visuelle elementer i utstillingssalene (gulv, ventilasjon, aksesspunkter m.m.)

Det siste året har mye av brukerkoordinering vært knyttet til gjennomføringen av en rekke anskaffelser i regi av byggeprosjektet. Blant annet har byggeprosjektet publisert og inngått avtaler på produksjon av inventar til det nye museet. Avtalene inkluderer anskaffelser på bibliotek- og butikkinventar, møbler til administrasjon og kontor, miljømøbler og møbelsnekkerleveranser. Høsten 2018 har Munchmuseet spilt inn krav og behov i forbindelse med inngåelse av avtaler med leverandører som skal levere papir- og malerimagasiner til det nye museet. Det pågår også et arbeid med anskaffelse av nettverksinfrastruktur i det nye bygget, der Munchmuseet spiller inn krav på bl.a. behov på kapasitet og sikkerhetshensyn.

2) Anskaffelser i regi av Munchmuseet

Munchmuseet gjennomfører også egne anskaffelser til det nye museet. I 2018 har Munchmuseet inngått et samarbeid om design av sittemøbler til det nye museet i Bjørvika. Munchmuseet har også utlyst en anskaffelse på armaturer til utstillingssalene, der kontrakt med leverandør skal signeres i løpet av våren 2019.

3) Oppfølging av uteområder

Munchmuseet er opptatt av at områdene rundt museet blir godt ivaretatt og at de besøkende får en god opplevelse. Museet har blant annet levert innspill til planene om en gondolbane fra Bjørvika til Ekebergparken. Museet ser positivt på forslaget, men har spilt inn at landingspunktet ikke må komme

Illustrasjon av det nye Munchmuseet. Munchmuseet ønsker ikke en bussoppstillingsplass rett ovenfor det nye museet. Kilde: estudio Herreros / Kultur- og idrettsbygg Oslo KF

i konflikt med plass til kunsttransporter og besøkende til museet. Gondolbanen må ikke komme i konflikt med skulpturen på museumsutstikkeren syd for museet.

Plassering av bussoppstillingsplass er også viktig for museet der ønsket er å få god kapasitet i Operagata og ikke en stor bussoppstillingsplass rett ovenfor museet på den andre siden av Akerselva.

Munchmuseet er i dialog med Bymiljøetaten om å sikre en god plan for vedlikehold, rengjøring og bruk av uteområdene.

Munchmuseet har mottatt kirsebærtrær fra *Japan Norway society* som skal plasseres utenfor museet i Bjørvika.

Andre prosesser knyttet til nytt museum

Arbeidet med forberedelsene til nytt museum pågår i alle avdelinger. Etter hvert som innflytting nærmer seg, vil en stadig større del av museets aktivitet være knyttet til aktivitet ved det nye museet i Bjørvika. For eksempel jobber Markedsavdelingen med en økt medlemsatsning, utvidelse av butikken i det nye museet og publikasjonene av utstillingene vi åpner med i nytt museum, mens Formidlingsavdelingen jobber med å forberede ulike formidlingsopplegg i det nye museet.

Munchmuseet har i 2018 inngått en rekke avtaler med samarbeidspartnere som vil støtte Munchmuseet i arbeidet frem mot nytt museum og i tiden etter åpning.

2.1.b Måloppnåelse

Munchmuseets overordnede mål har vært realisert gjennom tiltak som vi i årsberetningen har valgt å kategorisere etter aktivitetene fremfor målene, fordi de forskjellige aktivitetene bygger opp under realiseringen av flere mål og strategier. Det er derfor redegjort for aktivitetene i avsnitt 2.1.a Situasjonsbeskrivelse.

Måltall for tjenesteproduksjon for kap. 504 Munchmuseet

Resultatindikator	Resultat 2016	Resultat 2017	Måltall 2018	Resultat 2018	Avvik 2018
Antall besøkende	180 405	204 489	175 000	170 385	- 4 615
Antall unge på omvisninger og verksted	7 739	7 727	8 400	11 981	3 581

Besøket til Munchmuseet ble 170 385 i 2018. Alle årets tre utstillinger har vært godt besøkt, men vi opplevde likevel noe mindre besøk i sommer på grunn av det fine sommerværet som ga lavere besøk til de fleste museene i Oslo.

Høsten 2016 startet Munchmuseet i Bevegelse opp med forskjellige samtidskunstprosjekter og utstillinger i Dronning Eufemias gate i samarbeid med Kunsthall Oslo. Besøket på 11 880 til disse prosjektene er ikke inkludert i besøkstallet ovenfor.

I Den kulturelle skolesekken (DKS) og det faste tilbudet *Kjenner du Munch?* for 7. trinn har det vært gjennomført 239 omvisninger med 5 743 deltakere. I tillegg har det blitt gjennomført 61 omvisninger for grunnskolen utenfor DKS, 32 omvisninger for videregående skoler og 14 omvisninger for barnehaver. I tillegg arrangerte museet 105 arrangementer rettet mot barn og unge. Vi har også hatt 12 omvisninger i forbindelse med *babyskrik* og *ungeskrik*. Totalt har museet hatt 740 omvisninger og formidlingsarrangementer med 17 933 deltagere i 2018.

2.1.c Risikostyring og internkontroll

Munchmuseet har også i 2018 gjennomført risiko- og sårbarhetsvurderinger. Det har ikke vært behov for ekstraordinære tiltak.

Risiko på informasjonssikkerhetsområdet har vært tema på ledermøter og det er tatt opp i forbindelse med ledelsens gjennomgang. Temaet har også vært oppe på allmøte for alle ansatte for å øke bevisstheten på området.

De periodiske internkontrollgjennomgangene har ikke avdekket vesentlige avvik. Vi har hatt løpende opplæring på anskaffelsesområdet for å redusere risikoen for feilanskaffelser og å øke bevisstheten rundt hvordan man kan redusere kostnader.

Beredskapsetaten har gjennomført tilsyn uten å finne avvik hos Munchmuseet. Kriseledelsen har også i 2018 gjennomført kriseøvelse i samarbeid med Beredskapsetaten.

3. SAMMENLIGNING AV BUDSJETT OG REGNSKAP

3.1 Driftsregnskap

Driftsregnskap for kap. 504 Munchmuseet

	I	II	III	IV	V
Artsgrupper	Regnskap 2018	Dok. 3 2018*	Regulert bud. 2018	Regnskap 2017	Avvik 2018 (III-I)
000-099 Lønn og sosiale utgifter	69 363	65 562	64 682	62 474	- 4 681
100-299 Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm.tj.produksjon	54 050	48 263	83 128	50 184	29 078
300-399 Kjøp av tjenester som erstatter komm.tj.produksjon	10 062	10 851	10 576	10 056	514
400-499 Overføringsutgifter	24			154	- 24
500-599 Finansutgifter og finanstransaksjoner	129			270	- 129
Sum driftsutgifter	133 627	124 676	158 386	123 139	24 759
600-699 Salgsinntekter	- 32 281	- 24 082	- 29 288	- 33 386	2 993
700-799 Overføringsinntekter med krav til motytelse	- 1 743	- 1 398	- 480	- 946	1 263
800-899 Overføringsinntekter uten krav til motytelse		- 1 000		90	-
900-999 Finansinntekter og finanstransaksjoner	- 129				129
Sum driftsinntekter	- 34 152	- 26 480	- 29 768	- 34 242	4 384
Kapitlets nettoresultat	99 475	98 196	128 618	88 898	29 143

* Bystyret vedtar kun sum driftsutgifter, sum driftsinntekter og nettoresultat pr. kapittel, jf. Dok 3.

Nettoresultat ble i 2018 for Munchmuseet 99,5 mill., 29,1 mill. lavere enn regulert budsjett. Det er ubrukte øremerkede midler på 23,3 mill. som skal overføres til 2019. Munchmuseet har dermed et mindreforbruk på 5,8 mill.

Besøket til utstillingene i 2018, som var lavere enn budsjettet, ga også 0,7 mill. lavere salgsinntekter i museumsbutikken. Munchmuseet har også hatt inntekter fra Bergesenstiftelsen, Idemitsu, Kulturdepartementets gaveforsterkning, Statoil, UNI-stiftelsen og diverse utlån. Disse inntektene har vært høyere enn budsjettet.

Lønnskostnadene er høyere enn budsjettet fordi en del prosjektkostnader har vært budsjettet som kjøp av varer og tjenester mens vi har valgt å ansette prosjektressurser midlertidig istedenfor å leie inn eksterne ressurser.

3.2 Investeringsregnskap

Investeringsregnskap for kap. 504 Munchmuseet

	I	II	III	IV	V
Artsgrupper	Regnskap 2018	Dok. 3 2018*	Regulert bud. 2018	Regnskap 2017	Avvik 2018 (III-I)
000-099 Lønn og sosiale utgifter					-
100-299 Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm.tj.produksjon	1 353	21 000	25 094	2 706	23 741
300-399 Kjøp av tjenester som erstatter komm.tj.produksjon					-
400-499 Overføringsutgifter					-
500-599 Finansutgifter og finanstransaksjoner					-
Sum finansieringsbehov	1 353	21 000	25 094	2 706	23 741
600-699 Salgsinntekter				- 2 000	-
700-799 Overføringsinntekter med krav til motytelse					-
800-899 Overtøringssinntekter uten krav til motytelse					-
900-999 Finansinntekter og finanstransaksjoner					-
Sum finansiering	-	-	-	- 2 000	-
Netto finansieringsbehov	1 353	21 000	25 094	706	23 741

* Bystyret vedtok sum utgifter (sum finansieringsbehov), sum inntekter (sum finansiering) og resultat (netto finansieringsbehov) pr. kapittel

3.3 Investeringsregnskap på prosjektnivå

Investeringsregnskap på prosjektnivå

Investeringsprosjekter for kap. 504 Munchmuseet

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
Prosjektnavn	Prosjekt-nummer	Arts-gruppe	Bystyre-vedtatt ferdig (kv/år)	Faktisk/forventet ferdig (kv/år)	Dok 3 2018	Regulert budsjett 2018 (inkl. y.disp- fra 2017)	Regnskap 2018	Avvik (VII-VIII)	Kommentarer/årsak til avvik
Ernerv av kunst	11306001				-	1 737		1 737	Budsjettet vil benyttes når det kommer interessante verk på markedet
Applikasjonsprosjektet	11704301				21 000	23 357	1 353	22 004	Periodisering av prosjektet
Sum kap.xx					21 000	25 094	1 353	23 741	

* Budsjett- og regnskapstall skal kun være sum finansieringsbehov, dvs. sum artsgruppene 000-599

Museet mottok i 2013 1,8 mill. i betaling som mellomlegg i forbindelse med en bytteavtale der *To mennesker* og *De ensomme*, i vår samling ble byttet mot tre verk av Munch i privat eie: *Fortvilelse*, *Badende kvinne* og *Gunnar Heiberg*. I bystyrets vedtak heter det at inntektene fra salget avsettes og anvendes til å erverve objekter som styrker samlingen. (Jfr. byråds sak 1113/2013 Budsjettjusteringssak - Bytteavtaler vedrørende kunstverk av Edvard Munch)

Det er ikke gjort innkjøp av kunst til samlingen i 2018, men omsetningen av Munch kunst følges nøye og kjøp vurderes løpende,

I budsjettet for byggeprosjektet for oppføring av nytt Munchmuseum i Bjørvika inngår løst inventar, IKT-utstyr og brukerstyr. Byggeprosjektet har imidlertid ikke budsjett for programvareløsninger med sterk tilknytning til museets fagsystemer, dette budsjettet ligger

hos 504 Munchmuseet. I 2018 har *applikasjonsprosjektet* kartlagt dagens virksomhetsarkitektur og startet design av fremtidig IKT arkitektur.

3.4 Noter i regnskapet

Note 23 Øremerkede midler

1. Bruk og overføring av særskilt øremerkede midler fra 2018 til 2019

I hele kroner									
Kapittelnummer	Kapitlets navn	Prosjekt-nummer	Prosjektets navn	Gruppe 1 eller 2	Grunnlag for øre-merking	Regulert budsjett	Regnskap	Avvik	Merknad
504	Munchmuseet	35040010	Verkskatalog og Digitalisering	1	Private	3 597 539	-820 329	4 417 868	
504	Munchmuseet	35040040	MEDLEMSPROGRAM	1	Private	1 241 000	100 000	1 141 000	
504	Munchmuseet	35040050	INTERNASJONALT	1	Private	1 038 521	102 240	936 281	
504	Munchmuseet	35040080	SYMSUR	1	Private	5 000 000	-3 000 000	8 000 000	
504	Munchmuseet	35040090	Biografi om Munch	1	Private	1 300 000	504 000	796 000	
Mellomsom gruppe 1						12 177 060	-3 114 089	15 291 149	
504	Munchmuseet	25040002	Immaterielle rettigheter	2	Sak 1 og Dok 3 for budsjett 2013, og vedtatt i bystyresak 332/2012.	1 412 503	-7 249	1 419 752	
504	Munchmuseet	25040004	Relokalisering av Stenersenmuseet	2	Tilleggsinnstillingen for budsjett 2014, byråds sak 203.1/2013 og bystyresak 388/2013	12 000 000	5 400 000	6 600 000	
Mellomsom gruppe 2						13 412 503	5 392 751	8 019 752	
Totalsum						25 589 563	2 278 662	23 310 900	

Museet inngikk en gaveavtale med Bergesen Allmennting stiftelse i 2013 som gjør det mulig å virkeliggjøre en verkskatalog over Edvard Munchs tegninger samt å gjøre fotografier tilgjengelig på nett. Museet inngikk en ny gaveavtale med Bergesen Allmennting stiftelse i 2017 som vil bidra til arbeidet med en komplett katalogisering, digitalisering og digital publisering av Munchmuseets samlinger og andre av Munchs verker. I 2018 ble det mottatt 2 mill. fra Bergesenstiftelsen og 0,9 mill. i gaveforsterkning fra Kulturdepartementet. Kostnad ble på 2,1 mill. i 2018 i henhold til vår fremdriftsplan.

Gaveavtale med Bergesen Allmennting stiftelse inngått i 2017 vil også bidra til utgivelse av den nye internasjonale Munch-biografien av forfatteren Ivo de Figueiredo. I 2018 ble det brukt 0,5 mill. som planlagt.

Gaveavtalen med Bergesen Allmennting stiftelse inngått i 2017 har en ramme på 12 mill. og strekker seg over flere år.

Munchmuseet har i 2015 mottatt 2 mill. fra Canica AS til oppstart og utvikling av Munchmuseets medlemsklubb (1 mill.), samt støtte til Munchmuseets internasjonale satsing med hensikt å styrke Edvard Munch og Munchmuseets kjennskap og interesse i en internasjonal sammenheng (1 mill.). Vi har også mottatt 481 375 i gaveforsterkning fra Kulturdepartementet i forbindelse med disse gavene. I 2018 har en del av reisekostnadene i forbindelse med samarbeid i Kina og arbeidet med medlemsklubb blitt dekket av denne gaven.

I 2020 er det planlagt en symbolisme/surrealisme-utstilling (SYMSUR) i det nye museet i Bjørvika. Dette blir en stor satsning med kostbare innlån. Til denne utstillingen er det satt av 2 mill. som er mottatt fra Idemitsu og 6 mill. som er mottatt som vederlag for utlån.

Advokatfirmaet Grette startet i 2012 prosessen med registreringen av varemerker. De gjenstående øremerkede midlene vil benyttes i forbindelse med oppfølgingen av rettighetene til de registrerte varemerkene. Se for øvrig 2.1.a Situasjonsbeskrivelse avsnitt VII Immaterielle rettigheter.

I budsjettet for 2014 (Tilleggsinnstillingen) ble det satt av 14 mill. til lokalisering og løsning for Stenersenmuseet, som enten innebar rehabilitering eller relokalisering som kunne både ivareta og eksponere samlingen på en mer hensiktsmessig måte i perioden fram til innflytting i nytt museum. Fra 2016 og i perioden frem mot åpning av nytt museum i Bjørvika gjennomføres en rekke kunstprosjekter under prosjektnavnet *Munchmuseet i bevegelse (Mib)*. En del av kostnadene forbundet med Mib er tatt over driften og 5,4 mill. er i 2018 dekket av det øremerkede budsjettet.

4. SÆRSKILT RAPPORTERING

4.1 Tiltak for å forbedre service overfor innbyggere og næringsliv

Munchmuseet arbeider kontinuerlig med å forbedre tilbudet til de besøkende, samarbeidspartnere og andre, tiltakene er beskrevet under avsnitt 2.1.a Situasjonsbeskrivelse.

4.2 Saksbehandlingstid

Munchmuseet følger veiledende frister for saksbehandling i forvaltningsloven. Virksomheten bestreber å holde seg innenfor en 14 dagers svarfrist for skriftlige henvendelser fra eksterne parter.

Virksomheten har rutiner for foreløpig svar på eksterne henvendelser som krever mer enn 14 dagers saksbehandlingstid. Virksomheten gjennomfører jevnlig restansekontroller. Disse kontrollene blir gjennomført seks ganger i året, til planlagte tidspunkt. Den enkelte saksbehandler og leder har ansvar for daglig oppfølging. Virksomhetens arkivleder har en gjennomførerrolle ved periodiske restansekontroller og en rolle i å følge opp saksbehandlere én til én, både daglig og periodisk. Det er ikke gjennomført kontroller av Kommunerevisjonen i forhold til saksbehandlingstid i 2018.

4.3.1 Handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelse

Munchmuseet har utarbeidet en handlingsplan for universell utforming og denne ble oppdatert i 2018.

Områder fra handlingsplanen	Ja/nei
Har virksomheten utarbeidet handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelse?	Ja
Er det utarbeidet konkrete tiltak på handlingsplanens satsingsområder? 1)	Ja
Tiltak gjennomført i 2018	XXX
1. Opparbeidet mer kunnskap om mennesker med funksjonsnedsettelse og implepentering av kunnskap i utstillingsproduksjon	
2. Individuell arbeidstilpasning for NAV-praktikant	
3. Utarbeidet app for døve og svaksynte.	

4.3.2 Universell utforming

Problemstilling	Ja/nei	Kommentarer
Har virksomheten utarbeidet handlingsplan for universell utforming?	Ja	
Er tiltak i handlingsplanen		
a) Behovsvurdert	Nei	
b) Kostnadsberegnet	Nei	
Har virksomhetene gjennomført opplæring/deltatt på kurs i krav til universell utforming?	Ja	
Er det søkt om tilskudd til evt. tiltak i handlingsplanen?	Nei	
Ved JA i spørsmålet over: Kommenter fra hvilken/hvilke tilskuddsordning det i såfall er søkt om tilskudd		

Museet på Tøyen er universelt utformet, men er ikke tilgjengelig på alle områder uten assistanse. Lokaler leid i Dronning Eufemias gate for Munchmuseet i bevegelse er universelt utformet.

4.4 Tiltak/aktiviteter i tråd med Oslo kommunes folkehelseplan

Arbeidsmiljø er viktig for folkehelsen og etaten har arbeidet systematisk med å forbedre arbeidsmiljøet i 2018 gjennom ulike tiltak.

Enklere tilgjengelighet til kunst- og kulturelle aktiviteter kan bidra til økt deltakelse og kanskje også opplevelse av økt livskvalitet. Kunstmøter kan være bevissthetsskapende, all den tid kunsten gjenspeiler reelle menneskelige erfaringer. Vi kan si at disse erfaringene langt på vei utgjør kunsten. Og dette kan forstås som folkehelsearbeid, i vid forstand.

Strategi 1 Folkehelse der folk lever sine liv						
Hovedsatsing 1 - Trygg og sunn oppvekst for alle barn og unge						
Hvilket/ hvilke tiltak i Folkehelseplan for Oslo er virksomhetens tiltak forankret i, oppgi tiltaksnummer.	Virksomhetens navn på tiltak	Hovedansvarlig og samarbeidspartnere i det aktuelle tiltaket	Årstall for start og slutt, eller løpende	Målsetning og målgruppe for tiltaket	Kort beskrivelse av tiltaket	Blir tiltaket evaluert? Hvis ja, beskriv hvilken type evaluering
Tiltaksnummer:	Gjør det stort!	Munchmuseet i samarbeid med Oslo Musikk- og Kulturskole	2018-løpende	Målgruppe: Barn i barneskoletrinnet (3-4.klasse) Målsetning: Øke deltagelse på kulturskolen i en bydel med lav kulturskolebruk. Styrke det visuelle tilbudet i Kulturskolen.	Gratis Kulturskole for AKS barn for tre skoler i nabolaget, ledet av en profesjonell kunstner som jobber på Munchmuseet.	Ja, intern evaluering.
Tiltaksnummer:	Barnas kunstdag	Munchmuseet	2018-løpende	Målgruppe: Barn i følge med voksne Målsetning: Å programmere på en måte som gjør at voksne og barn kan oppleve kunst sammen	Et lavterskel kulturtilbud som tilbyr barn kunstopplevelser med utgangspunkt i hvordan de selv erfarer verden. Tilbyr også egenaktivitet.	Ja, intern evaluering.
Tiltaksnummer:	MiniMunch	Munchmuseet	2018-løpende	Målgruppe: Barn i følge med voksne Målsetning: Å programmere på en måte som gjør at voksne og barn kan oppleve kunst sammen	En kunstdag for barn og unge	Ja, intern evaluering.
Hovedsatsing 2 - En grønn og aktiv by som fremmer fysisk og psykisk helse						
Hvilket/ hvilke tiltak i Folkehelseplan for Oslo er virksomhetens tiltak forankret i, oppgi tiltaksnummer.	Virksomhetens navn på tiltak	Hovedansvarlig og samarbeidspartnere i det aktuelle tiltaket	Årstall for start og slutt, eller løpende	Målsetning og målgruppe for tiltaket	Kort beskrivelse av tiltaket	Blir tiltaket evaluert? Hvis ja, beskriv hvilken type evaluering
Tiltaksnummer:						
Tiltaksnummer:						

Hovedsatsing 3 - En inkluderende by som fremmer deltakelse og medborgerskap og forebygger ensomhet						
Hvilket/ hvilke tiltak i Folkehelseplan for Oslo er virksomhetens tiltak forankret i, oppgi tiltaksnummer.	Virksomhetens navn på tiltak	Hovedansvarlig og samarbeidspartnere i det aktuelle tiltaket	Årstall for start og slutt, eller løpende	Målsetning og målgruppe for tiltaket	Kort beskrivelse av tiltaket	Blir tiltaket evaluert? Hvis ja, beskriv hvilken type evaluering
Tiltaksnummer:	Museum Compagnion	Next Signal	2017-2018	Målgruppe: Blinde og døve Målsetning: fremme deltagelse i samfunnet og museumsbruk blant døve og blinde	En app som tillot døve og blinde å besøke museet på egenhånd	Ja. Rapport sendt til BufDir
Tiltaksnummer:	Nabokaffe	Tøyen Unlimited	2018	Målgruppe: Naboer/barnefamilier som vanligvis ikke bruker museet, majoritetsnorske og publikum med minoritetsbakgrunn Målsetning: skape en arena på tvers av kulturell tilknytning, fremme deltagelse i samfunnet	Et gratis arrangement med eget formidlingsopplegg for museets naboer på Tøyen.	Ja. Intern evaluering
Tiltaksnummer:	Gratis omvisning for publikum som bor på institusjon	Stifinneren, Fact Gamle Oslo m.fl.		Målgruppe: Publikum som er tilknyttet eller bor på ulike institusjoner Målsetning: samfunnsdeltagelse og estetiske opplevelser til publikum som kan ha glede og nytte av kunst og kultur	Gratis omvisning i utstillingen	Nei.
Strategi 2 Folkehelsearbeid - et felles ansvar						
Strategi 2 inneholder mål og tiltak rettet mot kommunens virksomheter til støtte for strategi 1.						
Hvilket/ hvilke tiltak i Folkehelseplan for Oslo er virksomhetens tiltak forankret i, oppgi tiltaksnummer.	Virksomhetens navn på tiltak/ oppgave	Hovedansvarlig og samarbeidspartnere i det aktuelle tiltaket	Årstall for start og slutt, eller løpende	Målsetning og målgruppe for tiltaket/ oppgaven	Kort beskrivelse av tiltake/ oppgaven	Blir tiltaket evaluert? Hvis ja, beskriv hvilken type evaluering
Tiltaksnummer:						
Tiltaksnummer:						

4.5 Likestillingstiltak rettet mot byens innbyggere

Sjema 4.5 - Diskriminering		Ja	Nei
Har virksomheten innarbeidet mål og tiltak for likeverdige tjenester i overordnede strategiske planer?		X	
Har virksomheten gjort OXLO-guiden kjent for sine ansatte, og tatt opp mangfold og likeverdige tjenester internt - på seminar o.l. ?		X	
Har virksomheten benyttet brukerundersøkelser, og konsultert organisasjoner som representerer minoriteter?		X	
Hvis ja, gjelder dette (mulig å sette flere kryss)	Etniske minoriteter	X	
	Lesbiske, homofile, bifile og transpersoner		X
	Mennesker med funksjonsnedsettelse	X	
Har virksomheten benyttet OXLO, bilder og andre symboler for mangfold i kommunikasjon med brukere?			X
Har virksomheten benyttet tilstandsanalyse for å kartlegge behov for tilrettelagte tjenestetilbud?		X	
Hvis ja, gjelder tilretteleggingen (mulig å sette flere kryss)	Informasjonstiltak (oversettelse, tolk, o.l.)	X	
	Samarbeid med frivillige for å nå brukergrupper	X	
	Tilpasninger til brukernes tro og livssyn		X
	Likeverdige muligheter til kommunale tilskudd		X
Har virksomheten deltatt som mentor for flerkulturelle studenter i OXLO-mentorordning?			X
Har virksomheten gitt anerkjennelse til personer eller organisasjoner som bidrar positivt til byens mangfold?		X	
Har virksomheten utviklet måter å tilrettelegge tjenester som har vært vellykket (eksempler på beste praksis)		X	
Beskriv kort ett (eller flere) eksempel på beste praksis Nabokaffe			

Tøyen/Grønland er Munchmuseets nærområde og museets tilstedeværelse i seg selv er et tilbud til Oslos mangfoldige befolkning. Oslo sentrum/indre Oslo vil fortsatt komme til å være museets nærområde når museet flytter til Bjørvika. Det sammensatte etniske/sosiale preget i vårt nærområde har vært og kommer til å være noe vi har fokus på. I 2018 har vi gjennomført tiltaket *Nabokaffe*, for å knytte til oss naboene i enda større grad.

Museet arbeider for å inkludere byens innbyggere bl.a. ved å tilby gratis inngang og omvisninger. Museet samarbeider også med ulike organisasjoner og frivillige for å nå besøkende som tradisjonelt ikke har vært hyppige brukere av museet. Det er omvisninger for voksenopplæringsgrupper bestående av flyktninger og asylsøkere, grupper tilrettelagt med nedsatt funksjonsevne eller andre behov for tilrettelegging.

4.6 Rapportering innen HR-området og helse- miljø og sikkerhet (HMS)

Likestilling og mangfold i arbeidsgiverrollen

Ved Munchmuseet er mange nasjonaliteter representert, vi har blant annet medarbeidere fra Nederland, India, Tyskland, Frankrike, USA, Canada, Polen, Romania, Litauen, Tsjekkia, Italia, Portugal, Danmark og Sverige.

Ved nyansettelser vurderes det alltid om det er skjevheter i avdelingen eller fagområdet som man bør forsøke å utjevne.

I toppleders ledergruppe er det nå tre kvinner. Organisasjonen har en god kjønnsbalanse og det forekommer ikke diskriminering av grupper.

Det er ikke funnet noen skjevheter i lønn på basis av kjønn.

Tilstandsanalyse	Ja	Nei	Hvis nei, hvorfor ikke?
Har virksomheten i løpet av 2018 undersøkt om det finnes risiko for diskriminering eller andre hindre for likestilling?*	x		

*Virksomheter skal arbeide aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering på grunn av kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel og adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk.

Likestillings- og mangfoldstiltak*	Bakgrunn/tilstand	Mål for tiltaket	Beskrivelse av tiltaket	Status på rapporterings-tidspunktet
Tiltak 1 Lønns- og arbeidsvilkår	Vurdere bruk av midlertidige ansettelse	Prioritere fast ansettelse	Gjennomgang av type ansettelse og bruken av midlertidige ansettelse med tillitsvalgte og i AMU	
Tiltak 2 Lønns- og arbeidsvilkår	Bruk av deltid	Prioritere fulltid	Gjennomgang av deltids-ansatte og bruken av disse med tillitsvalgte og i AMU	
Tiltak 3 Tilrettelegging	Forebygging, mulighet til å kombinere arbeid og familieliv, seniorpolitikk	Gi mulighet for redusert stilling der det er behov (seniorer, småbarnsfamilier etc).	Redusert arbeidstid, mulighet for hjemmearbeid på kveldstid	Flere med redusert stilling og mulighet for hjemmearbeid blant annet for å kombinere arbeid med små barn (gjelder i hovedsak kvinnelige ansatte)

* Med likestillings- og mangfoldstiltak menes tiltak som er egnet til å motvirke diskriminering, og bidra til økt likestilling og mangfold i virksomheten. Arbeidet kan omfatte rekruttering, lønns- og arbeidsvilkår, karriere- og utviklingsmuligheter, tilrettelegging, mulighet for å kombinere arbeid og familieliv og forebygging av trakassering. Virksomheten skal ha et virksomhetstilpasset mål med tiltak for etnisk mangfold på arbeidsplassen, jf Mangfoldets muligheter – om OXLO, Oslo Extra Large .

Dersom det ikke er iverksatt eller planlagt tiltak, skal det gis en kort redegjørelse for det.

Heltidskultur

Ved museet har vi deltidsstillinger som følge av turnuser for butikkansatte, renholdere, resepsjonister og salvakter. I tillegg har vi innvilget reduserte stillinger eller delvise permisjoner for andre som har bedt om dette for eksempel i forbindelse med omsorgsoppgaver i hjemmet. Av midlertidige har vi flere ansatte på prosjektmidler, blant annet i prosjektet *Munchmuseet i Bevegelse* som pågår frem til flytting inn i det nye museet. Vi har også ansatte i vikariater i forbindelse med langtidsfravær og i påvente av rekruttering til ledige stillinger.

Totalt antall fast ansatte i virksomheten	Antall ansatte på heltid		Antall ansatte på deltid	
76	63		13	
	Heltid		Deltid	
Kjønn	M %	K%	M %	K%
2018	37 %	63 %	69 %	31 %
2017	37 %	63 %	50 %	50 %

Helse, miljø og sikkerhet (HMS)

Ved den årlige HMS-runden er inn klima et tema. Det er mange arbeidsplasser der det ikke er mulig å få et inn klima som er tilfredsstillende uten vesentlig oppgradering av bygget. Videre er det mange arbeidsprosesser som lider av u hensiktsmessige transportveier gjennom bygget.

Vi gjennomfører ROS-analyse i forkant av hver utstilling med verneombud og bedriftshelse-tjenesten for å sikre at vi har et forsvarlig arbeidsmiljø i utstillingsalene.

Vi har gått gjennom alle kjemikalier i konserveringsavdelingen, destruert utdaterte kjemikalier og oppdatert stoffkartoteket for å redusere risiko for uønskede hendelser.

Fra 2016 har alle ansatte over 50 år tilbud om å gjennomføre helsetest og individuell samtale med bedriftslege fra BHT, samt oppfølging av spesialist hvis det er spesielle utfordringer.

Vi har ikke hatt noen ulykker eller større nestenulykker i 2018.

Ingen saker er mottatt til lokal varslingsordning. AKAN har ikke hatt noen saker i 2018.

MÅL	Ja	Nei	Hvis nei, kommentarer
Er det fastsatt oppdaterte mål på HMS-området?	X		
På hvilke lovområder er det fastsatt HMS-mål:			
arbeidsmiljø	X		
brannsikkerhet	X		
el-sikkerhet		X	
produktkontroll		X	
ytre miljø	X		
Med utgangspunkt i målformuleringene, er det utarbeidet tiltaksplaner/handlingsplaner?	X		
Er handlingsplaner/tiltaksplaner innpasset i de årlige budsjetter og økonomiplaner?	X		
REVISJON			
Er det gjennomført internt tilsyn (systemrevisjon) i egen virksomhet for å sikre at HMS-systemet fungerer som forutsatt? (jfr. HMS forskriften § 5 nr. 8 og byrådets HMS instruks del 3)		X	Det er arbeidet med opplæring og forbedring av rutine, men det er ikke gjennomført tilsyn.
ARBEIDSTID			
Har virksomheten rutiner som fanger opp nye og endrede krav i arbeidstidsbestemmelsene? (Se Rundskriv 24/2013)	X		
SKADERAPPORTERING - HMS i HR-systemet			
Har virksomheten rutiner for å sikre registrering av skader, vold og trussler i HMS-modulen i HR-systemet?	X		Munchmuseet har egen rutine for rapportering av ulykker og nesten-ulykker på ansatte, publikum og kunstverk. Vi benytter ikke HMS-modulen til dette.
Har virksomheten rutiner for å sikre varsling av dødsulykker og alvorlige ulykker til Arbeidstilsynet og nærmeste politimyndighet?	X		
TRAKASSERING			
Har virksomheten rutiner for å forebygge og håndtere trakassering, inkludert seksuell trakassering?	X		

Sykefravær

Vi har i 2018 hatt et stabilt lavt sykefravær på nivå med 2017.

Sykefravær i %	Resultat 2017	Mål 2018	Resultat 2018	Endring i %-poeng 2017-2018
Menn	3,2	5,5	2,8	-0,4
Kvinner	3,2	5,5	3,9	0,7
Totalt	3,3	5,5	3,5	0,3

Vi ser at tiltak for bedring av arbeidsmiljøet som er satt i verk og gode resultater i medarbeiderundersøkelsen kan ha hatt en positiv innvirkning på fraværet.

Leder går alltid inn i hver enkelt sykefraværssak og ved lengre fravær med bistand fra HR-funksjonen og eventuelt bedriftshelsetjenesten.

4.7 Rekruttering av lærlinger

Etaten er godkjent for å ta inn lærlinger innen fotofaget og en fotolærling ble tatt inn i 2016 som avsluttet sin læretid i 2018.

	Måltall 2018	Resultat 2018
Kommunalt fag Barn- og ungdom		
Kommunalt fag Helsearbeider		
Kontor-, IKT, renhold mv.		
Tekniske fag		
I alt	0	0

4.8 Bruk av konsulenter

Konsulentbruken ved Munchmuseet har også i 2018 vært begrenset.

Bruk av ekstern konsulentbistand i kommunens virksomheter - DRIFTSREGNSKAPET

(Sett kryss)

Har virksomheten utarbeidet en strategi for bruk av konsulenter?	Ja	
	Nei	X

Kategori av kjøp / Type konsulenttjeneste	Pålagt ekstern evaluering / behov for uavhengighet		Øvrig ekstern konsulentbistand i stedet for egenrekruttering	
	2017	2018	2017	2018
Prosjektering				
Regnskap pr. 31.12. i mill kr				
Byggeledelse				
Regnskap pr. 31.12. i mill kr				
Kvalitet og kontroll				0,09
Regnskap pr. 31.12. i mill kr				
IT				
Regnskap pr. 31.12. i mill kr				
Organisasjon og organisasjonsutvikling			0,83	1,40
Regnskap pr. 31.12. i mill kr				
HMS				
Regnskap pr. 31.12. i mill kr				
Andre konsulenttenester			0,05	0,01
Regnskap pr. 31.12. i mill kr				

Kommentarer

Strategiarbeid og bistand til ny arbeidsform er gjennomført av eksterne konsulenter

**Bruk av ekstern konsulentbistand i kommunens virksomheter -
INVESTERINGSREGNSKAPET**

(Sett kryss)

Har virksomheten utarbeidet en strategi for bruk av konsulenter?		Ja	
		Nei	X

Kategori av kjøp / Type konsulenttjeneste	Pålagt ekstern evaluering / behov for uavhengighet		Øvrig ekstern konsulentbistand i stedet for egenrekruttering	
	2017	2018	2017	2018
Prosjektering				
Regnskap pr. 31.12. i mill kr				
Byggeledelse				
Regnskap pr. 31.12. i mill kr				
Kvalitet og kontroll				
Regnskap pr. 31.12. i mill kr				
IT			0,64	1,35
Regnskap pr. 31.12. i mill kr				
Organisasjon og organisasjonsutvikling				
Regnskap pr. 31.12. i mill kr				
HMS				
Regnskap pr. 31.12. i mill kr				
Andre konsulenttenester				
Regnskap pr. 31.12. i mill kr				

Kommentarer

Arbeidet med applikasjonsprosjekt benytter eksterne konsulenter

5. MILJØ- OG KLIMARAPPORTERING 2018

Munchmuseet er miljøsertifisert som Miljøfyrtårnvirksomhet og ble resertifisert 18. november 2017.

Museet leier lokaler på Tøyen av Kultur- og idrettsetaten. En vesentlig del av museets energiforbruk er et resultat av at det er strenge krav til inneklimate i alle arealer hvor kunstverk vises, lagres eller transporteres. Verdiene for både temperatur og fuktighet må være svært stabile gjennom døgnet og året.

Det er ikke gjennomført tiltak som påvirker energiforbruket i 2018. Bygningstekniske mangler medfører at det totale energiforbruket er høyt. Museet har levert kildesortert avfall i 9 kategorier.

Etaten hadde et gjennomsnittlig energiforbruk på 385 kWh/kvm i 2018.

Energiforbruk kWh/kvm	2016	2017	2018
Munchmuseet	399	381	385
Stenersenmuseet	239*	-	

*Gjelder kun 4 mndrs forbruk

Etaten har verken egne eller leide kjøretøy og påvirker ikke miljøet på den måten. Derimot medfører nasjonalt og internasjonalt samarbeid flyreiser som påvirker miljø og klima. Etaten hadde 1 109 flytimer i 2018 mot 917 i 2017.

De ansatte bruker i stor grad kollektivtransport tur/retur jobb. I tillegg ble det tilbakelagt til sammen 7 988 km på 2 måneder av 22 ansatte som deltok i sykkelaksjonen i 2018.

6. OPPFØLGING AV VERBALVEDTAK OG FLERTALLS-MERKNADER

6.1 Utkvittering av bystyrets verbalvedtak og merknader

Det er ikke vedtatt verbalvedtak for 2018 som gjelder eksplisitt for etaten.

6.2 Merknader fra kommunerevisjonen og kontrollutvalget

Ingen merknader fra Kommunerevisjonen eller Kontrollutvalget er mottatt i 2018.